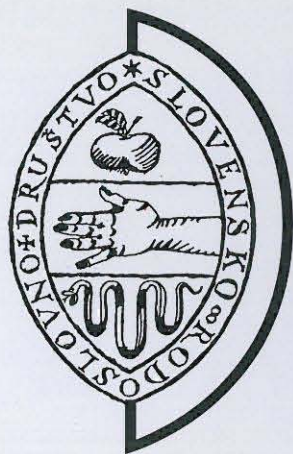

Bilten
slovenskega
rodoslovnega
društva

Letnik 5
številka 3
priloga k razstavi
julij 1998

REVIJA

TAKV je bilu cillu dopèrnessenu Nebu inu Semla, inu vsa « nyh Vojska. † Inu taku je Bug na sedmi dan dopèrnessel svoja della, katera je sturil, inu je pozhival na sedmi dan od vsèh svojh del, katera je on sturil. Inu Bug je sedmi dan shegnal, inu ga je posvetil, satu, ker je on na taisti pozhival, od vsèh svojh del, katera je Bug stvaril inu sturil.

« nyh vojska) Boshje stvari na Nebi, na Semli inu v' Murji so imenovane ena Vojska, satu, ker one kakòr ena vojska v' svoim redi, inu kakòr Bug hozhe, nje-mu (lushio, k' njegovi zhafti, h' dobrimu tèm isvolènim, inu h' shtrajsingi tèm pregreshnim. Pfäl, 148. a. Satu je tudi Bug Zebaoth, tu je, Bug te vojske, iménovan.

Letaku je sturjenu Nebu inu Semla, kadar so bila stvarjena, v' tèm zhaftu, kadar je, G O S P V D Bug Semlo inu Nebu sturil, inu vsa shlaht Drivéssa na Púli, prejden so bila na Semli, inu vsa shlaht Selisha na Puli, prejden so rasla: Sakaj G O S P V D Bug nej she bil pustil deshiti na Semlo, inu nej bilu Zhlovéka, kateri bi bil Semlo delal: Temuzh ena Mègla je shla is Semle, inu je vsò Semlo resmakala.

INV † G O S P V D Bug je sturil Zhlovéka is pèrfty te Semle, inu je dàhnil njemu Zhlovik. v' njegou Nus ta shivi Duh. Inu taku je Zhlovik postal ena shiva Dusha.

INU G O S P V D Bug je sasadil en Vèrt v' Edeni, prutu Sonzhnimu is' hodu, inu je Paradish. v' njega postavil Zhlovéka, kateriga je bil sturil.

Inu G O S P V D Bug je pustil is Semle rasti vsa shlaht Drivéssa, lépa viditi, inu Drivéssa dobra k' jedi: Inu Drivu tiga Lebna v' fredi Vèrta, inu Drivu snajna dobriga inu v' Paradishu. hudiga.

Nismo od včerajšnjega dne

Razstava

Rod, rodovnik, rodoslovje

Nismo od
včerajšnjega dne

Razstava je posvečena 1025-letnici prve pisne omembe Kranjske

Častni pokrovitelj:

dr. France Bernik, predsednik SAZU

Organizator:

Slovensko rodoslovno društvo

Soorganizator: Loški muzej

V sodelovanju z:

Arhiv Republike Slovenije,
Center za družinske raziskave (Salt Lake City),
Društvo Kerini&Stritarji,
Muzejsko društvo Škofja Loka,
Nadškofijski arhiv Ljubljana,
Narodna in univerzitetna knjižnica,
Tržiški muzej,
Zgodovinski arhiv Ljubljana,
Zgodovinski arhiv Ptuj,
Znanstveno raziskovalni center SAZU

Sponsorji:

OPUS d.o.o.,
KRAJNIK d.o.o.,
SEMENARNA Ljubljana,
GAPRO DESIGN,
Studio GRAD,
DHL,
TELEKOM

Avtor: Peter Hawlina,
Lipica 7, 4220 Škofja Loka

e-naslov: rodoslovno.drustvo@krajnik.si
ali srdl@guest.arnes.si

Likovna zasnova: ing. Janez Suhadolc

Oblikovanje tiskovin: Andrej Gombač

Grafična priprava: GAPRO, d. o. o.

Lokacija: Okrogli stolp
na Škofjeloškem gradu

Trajanje: 29. junij - 30. september '98

Obisk: vsak dan, razen ponedeljka,
od 9. do 18. ure

Vodenje: po dogovoru na tel.
064 622262 ali 064 625 084

Informacije: Turistično društvo,
Mestni trg 5, Šk. Loka
tel&fax: +386 64 620268, e-naslov
<td-skofja.loka@siol.net>

Vsebina

Uvod	4
Od kdaj rodoslovje	4
Loški rodovniki	6
Rodoslovno delo Antonije Cegnar	6
Nekateri klasični prikazi	8
Prikazi prednikov	9
Rodoslovni viri	10
Krajevne monografije	11
Rodovniki zaradi materialnih interesov	14
Družinska srečanja	15
Rodoslovje v svetu	16
Center za družinske raziskave	16
Rodoslovje in računalnik	17
Računalniški prikazi	18
Predstavitev dela Slovenskega rodoslovnega društva	20
O in ob razstavi	22
Summary	25

DREVESA

ISSN 1318-6221

Leto 5, številka 3 / julij 1998

Katalog k razstavi Nismo od včerajšnjega dne
Bilten Drevesa izdaja Slovensko rodoslovno društvo.

Vse pravice pridržane. Ponatis prispevkov je možen
samo po dogovoru z uredništvom.

Slika na naslovni strani: Ilustracija iz Dalmatinove biblije

Avtor in urednik: Peter Hawlina

Fotografije: Tomaž Lunder

Lektorirala: Zdenka Lampič

Prevod v angleščino: Janko Čičin-Šajn

Likovna zasnova: Janez Suhadolc

Teh. ureditev in grafična priprava: GAPRO design, Ljubljana

Tisk: Embalažno grafični servis, Trata-Škofja Loka

Naklada: 500 izvodov

Naslov: Lipica 7, 4220 Škofja Loka, Slovenija

e-naslov: srdl@guest.arnes.si

Po mnenju Ministrstva Republike Slovenije za informiranje z dne
24. 4. 1996, št. 415-01-49/96 se za bilten plačuje 5% davek od
prometa proizvodov.

SLOVENIAN ACADEMY
OF SCIENCES AND ARTS
President

SLOVENSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI IN UMETNOSTI
Predsednik

Spoštovani gospod
Peter HAWLINA
Lipica 7
4220 Škofja Loka

Spoštovani, dragi prijatelj,

Zaradi že sprejetih obveznosti se odprtja rodoslovne razstave Nismo od včerajšnjega dne v ponedeljek 29. junija v Škofji Loki ne bom mogel udeležiti. Izkoriščam pa priložnost, da sporočim ob tej priložnosti Tebi in Tvojim sodelavcem, pa tudi vsem tistim, ki cenijo vaša prizadevanja, naslednjo misel:

Prepričan sem, da vemo o naši preteklosti in polpreteklosti premalo. Pa tudi če bi vedeli več, ne bi vedeli vsega. Vedenje o preteklosti, čeprav nepopolno, je namreč pri vseh kulturnih narodih velikega pomena za razumevanje sedanjosti in slutnjo prihodnosti. Zlasti pomembna je vednost o zgodovini pri majhnih narodih, ki na preteklost in polpreteklost opirajo svojo pokončnost, svojo samozavest. Zato velja pohvaliti prizadevanja Slovenskega rodoslovnega društva v Škofji Loki, tembolj ker je njegovo razkrivanje preteklosti osredotočeno na človeka, na naše prednike in prednike prednikov. Zavedati se moramo, da v nas in naših sodobnikih živi preteklost v najrazličnejših pojavnih oblikah, hkrati pa nastaja prihodnost, ki podaljšuje naše življenje v otrokih in vnukih. In če v sedanjosti nastaja prihodnost, je vsak izmed nas kozmos v malem, trenutek, ki ga pravkar živimo, je preteklost in hkrati prihodnost.

Lepo Te pozdravljam.

Ljubljana, 23. junija 1998.

Uvod

Pričujoča razstava je prva te vrste v Sloveniji. Rodovniki so bili sicer že mnogokrat razstavljeni, posamični ali v večjem številu. Ta razstava poskuša poleg rodovnikov predstaviti rodoslovje v širšem smislu. Predstaviti želi nekatere značilne klasične primerke, priporočila za delo začetnikov in bolj izkušenih, opozoriti na najpomembnejše raziskovalne vire in metode, prednosti dela s pomočjo računalnika, rezultate dela nekaterih posameznikov in skupin, oris dogajanja pri zahodnih sosedih. Začenjamo praktično pri temeljih. Nobe-nih domačih vzorov nimamo, v tujino ponje nismo hodili.

Razstava je postavljena v Škofji Loki najprej zato, ker je v Škofji Loki sedež Slovenskega rodoslovnega društva. Z razstavo želi društvo dati svoj prispevek ob 1025-letnici prve omembe Loke in Kranjske v zgodovinski listini.

Slovensko rodoslovno društvo praznuje letos precej skromnejšo obletnico. Od formalne ustanovitve poteka peto leto. Z razstavo želi društvo izmeriti svoje moči. Po petih letih delovanja se počutimo dovolj dozoreli in sposobni predstaviti se tudi navzven. Slovensko rodoslovno društvo je povsem ljubiteljske narave. Svojo dejavnost v celoti pokrivamo s članarino. Skromna finančna sredstva se odražajo tudi v tehnični izvedbi pričujoče razstave.

Razstava ima še en namen. Ob njej bomo ugotovili, koliko je resnice v večkrat slišanih trditvah, da je rodoslovje področje človekovega udejstvovanja, ki vse bolj pridobiva na pome-nu.

Z razstavo bi organizatorji želeli pridobiti marsikatero izkušnjo. Verjamemo namreč, da obiskovalci ne bodo zgolj pasivni opazovalci razstavljenega gradiva, temveč bodo s svojim poznavanjem podobnih primerov znali opozoriti na vse tisto, kar bi prihodnje razstave lahko še vsestransko obogatilo. Obiskovalce vabimo, da nam posredujejo svoje predloge, informacije in podatke.

Ker je razstava v Škofji Loki, smo med prikaze in računalniške datoteke vključili nekaj več takega gradiva, ki je vezano na Loko z okolico. S tem želimo izraziti svoje priznanje vsem tistim Ločanom in okoličanom, pa tudi vsem bližnjim in daljnim sosedom, ki so nam zapustili tako dragocene rezultate svojih rodoslovnih raziskav.

Večina prikazanega gradiva je razstavljena tudi v računalniški obliki. Na obeh računalnikih si bodo tisti, ki so večji dela z njimi, ogledovali neprimerno več, kot je postavljeno na ogled v vitrinah. Nekaj tega obsežnega gradiva je naloženega na pomnilniških zmogljivostih računalnika, mnogo več je na pomnilniških medijih, danes največ na CD-romih, še veliko več pa je dosegljivega prek svetovnega spleta.

In ne nazadnje ima razstava namen postati vsakoletna razstava. Verjamemo, da bo z vašo pomočjo pridobivala na kakovosti in vablivosti.

Poskusili smo uganiti, kaj bi bilo tisto, kar bi obiskovalce zanimalo. Največ bi se gotovo našlo tistih, ki bi na razstavi našli odgovor na vprašanja, ki se jim postavljajo ob razmišljanju o lastnem poreklu. Tem bi najbrž sledili tisti, ki bi iskali pomoč pri lastnih raziskovalnih prizadevanjih. Ne prvi ne drugi na takih razstavah ne bodo dobili veliko tistega, kar pričakujejo. Razstave jim tega ne morejo dati. Zato smo se odločili, da prikažemo rodoslovje na splošni ravni, kjer bi se

obiskovalcem nekoliko približalo področje, ki nekatere mika bolj, druge manj, večino pa prav nič. Ne toliko rodoslovje kot veda, bolj rodoslovje kot ljubiteljsko početje, ki je prvenstveno namenjeno iskanju odgovorov na vprašanja o lastnem poreklu. Ob tem pa ponuditi še nekaj nasvetov ali priporočil za delo začetnikom in tistim, ki so že naredili prve korake.

V tem smislu smo razstavo zasnovali v naslednjih med seboj povezanih sklopih:

- Prikaz nekaterih klasičnih vzorcev
- Splošna navodila in priporočila za delo
- Rodoslovni viri
- Prikaz rezultatov dela posameznikov in skupin
- Bežen oris rodoslovnih dejavnosti v svetu
- Prikaz dela s pomočjo računalnika
- Vzorci računalniških rodoslovnih prikazov
- Predstavitev Centra za rodoslovne raziskave (Salt Lake City)
- Predstavitev Slovenskega rodoslovnega društva

Vzporedno z razstavo bodo organizirana predavanja, tematski večeri, seminarji, delavnice in podobni dogodki, ki bodo objavljeni, ko bodo znani izvajalci oz. demonstratorji. Vabljeni ste tudi vi!

Vabimo vas tudi, da nam o razstavi poveste svoje mnenje, zlasti kritične pripombe. Veseli bomo, če nas boste opozorili na rodoslovne zanimivosti, ki jih bomo lahko uvrstili na morebitne prihodnje razstave, saj si želimo razstavo ponavljati vsako leto.

Od kdaj rodoslovje

Od vekomaj! Ni bilo obdobja v človekovi zgodovini, ko bi ljudem ne bilo pomembno poznati svojega porekla in celo nastanka. Posebno trdnih znanstvenih dokazov za te ali one razlage nimamo in jih nemara ne bomo imeli nikoli. Zato pa ima vsaka kultura svojo prelepo razlago nastanka sveta in človeka. Nam je najbolj znana tista iz Geneze: V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. V kasnejših poglavjih zvemo o Adamu in Evi, njunem preoblikovanju iz rajskih bitij v človeška in njunih otrocih in potomcih.

O skrbnem odnosu Hebrejcev do rodoslovja nam med drugim pričata Matejev (Mt 1, 1-17) in Lukov (Lk 3, 23-38) evangelij.

Zlasti evropske kulture rade črpajo sporočilo o nastanku sveta in človeka iz grške mitologije. Spomnimo se, kako o tem pripoveduje Heziod v svoji Teogoniji (odlomek od v. 116 v prevodu dr. Kajetana Gantarja):

V samem začetku je Kaos nastal, nato pa še Zemlja, širno prsata, nesmrtnikov trajno obstojno domovje, njih, ki prebivajo zgoraj, na snežnih vrhovih Olimpa, Tartar temačni nastal v globočinah je zemlje prostrane. Hkrati je Eros nastal, najlepši med vsemi bogovi, Eros, ki ude utruja, ki vsem, ljudem in bogovom, v prsih načrte in misli preudarne kroti in obvlada. Erebus mračni nastal je iz Kaosa, hkrati nastala

Noč je temačna vsa, Noč, ki je z Ereboom mračnim spočela, z njim zanosila v ljubezni in Eter in Dan mu rodila. Zemlja pa najprej rodila Nebo je, z zvezdami posuto, sebi enako po meri, da z njim bi lahko vse odela, kjer naj srečnim bogovom bo dom, neminljivi in večni. Zemlja nato je rodila Gore, visoke in strme, polne tokav in Nimfam boginjam domovje prijetno. Zemlja nato je rodila Morja valovje nemirno, vse brez ljubezenske sle. Nato je spočela v ljubezni, združena z Nebom, najprej Okean globoko vrtinčast, z nebom še vrsto otrok: njih prva sta Kojos in Krios, Japet, še prej Hiperion, pa Teja in Reja in Temis, z zlatom ovenčana Fojba, Tetija in pa Mnemosine. Zadnji, najmlajši od vseh, se rodil je Kronion zvijačni, strašni otrok: očeta je silnega smrtno sovražil.

V tem slogu nadaljuje z rodovnikom bogov, polbogov, kraljev in junakov, pošasti in razbojnikov obeh spolov, vse tja do približno tisočega speva, kjer nam še utegne povedati o nekaterih potomcih najbolj slavnega mitološkega smrtnika - Odiseja.

Po dokaze o prisotnosti rodovnikov, rodovnikarstva in rodoslovja v vseh časih, družbah, verstvih in kulturah nam ni treba hoditi še k drugim narodom.

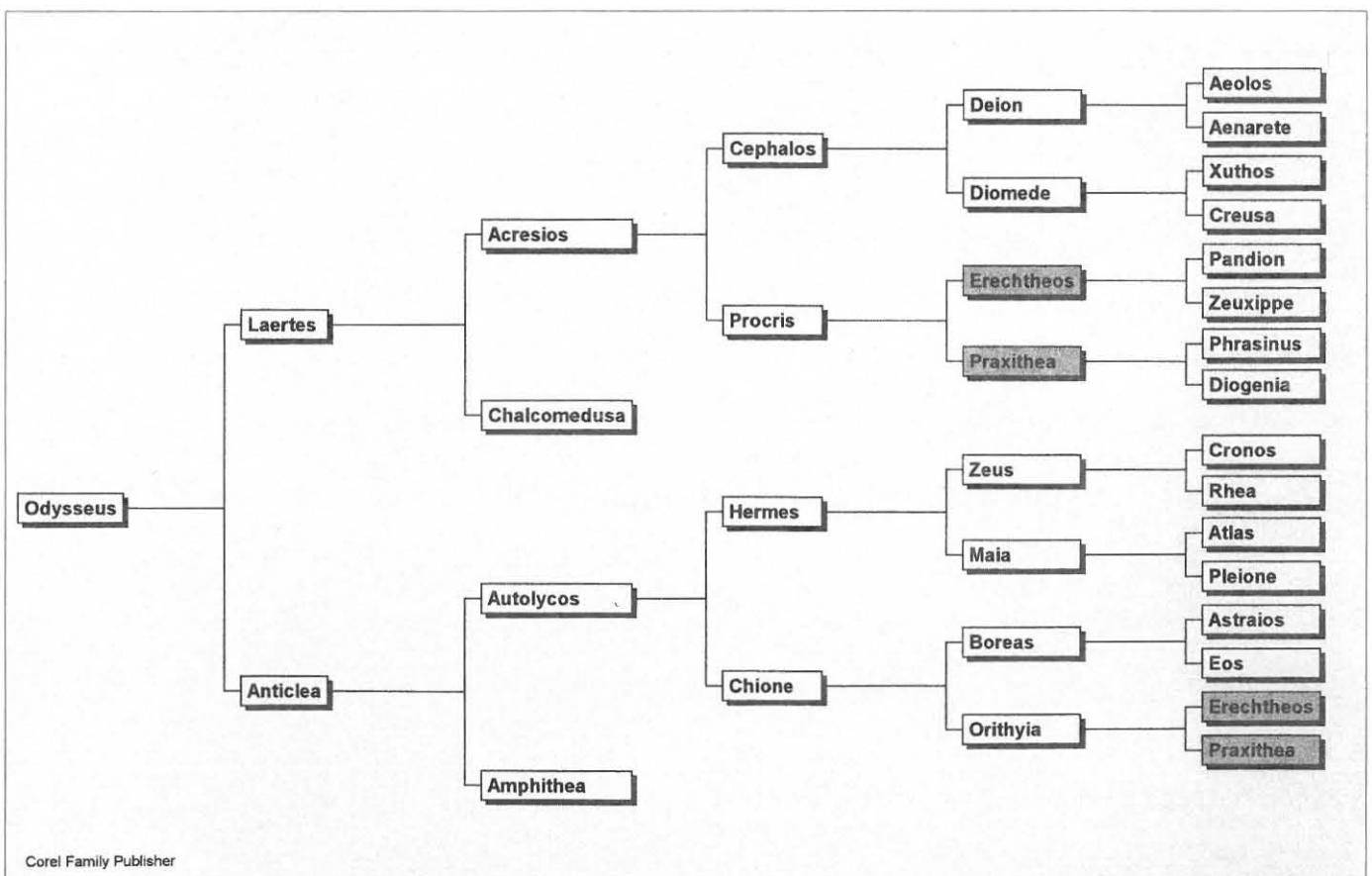
Vendar pa so se vzroki in motivi za izoblikovan odnos do rodoslovja v posameznih časih, družbah in kulturah med seboj nekoliko razlikovali. Vseh vzrokov in motivov, ki so posameznike ali skupine gnali k raziskovanju in dokumentiranju porekla, tu ne bom skušal naštet. Upam si postaviti trditev, da je bilo najmočnejše gonilo radovednost, čeprav imamo ohranjenih neprimerno več tistih rezultatov rodo-

slovnih raziskav, ki so potrebni za dokazovanje 'pravic' do oblasti in premoženja.

Spoznavanje in poznavanje starih rodovnikov je samo izjemoma za koga zanimivo. Tudi poznavanje in raziskovanje lastnega porekla je zanimivo in vabljivo samo za razmeroma redke posameznike. Po nekaterih ocenah naj bi bilo takih okrog en ali največ dva odstotka.

Vseeno pa je v zadnjih letih tudi pri nas čutiti nekoliko večje zanimanje za to početje. Če je bilo rodoslovje v prejšnjih generacijah razvito in potrebno skoraj izključno v 'boljših krogih', ki so si med drugim to tudi laže privoščili, smo danes priče številnim poglobljenim in širokim ljubiteljskim rodoslovnim raziskavam, ki s plavo krvjo nimajo nič skupnega ali samo po naključju. Kot so si lahko nekoč kopalnico privoščili redki izbranci, in bi danes najbrž težko našli tistega, ki je nima, si lahko rodoslovne raziskave privoščijo sleherni, ki mu to nekaj pomeni.

Gotovo je k temu dala svoj prispevek splošna, v zadnjem času pa še posebej računalniška pismenost in opremljenost. Računalnik je osvojil praktično vsa področja človekovega početja. Težko je še najti dejavnost, pri kateri ne bi bile očitne velike prednosti, ki so nam dane z uporabo računalnika. Tako je tudi v rodovnikarstvu in rodoslovju. Saj ne, da bi brez računalnika ne šlo. Gre pa veliko preprosteje, učinkoviteje in odpira možnosti, ki jih brez njega nimamo. Ravno temu dejstvu pripisujem nekoliko večje zanimanje za rodoslovne raziskave, kateremu smo priča doma in mnogo bolj v (zahodnem) svetu.

Loški rodovniki [A2]

Pri izbiri na tej razstavi prikazanega gradiva dajemo prednost rezultatom domačih raziskav. Tudi večina prikazanega arhivskega gradiva se nanaša na Škofjo Loko in okolico.

Kdo bi vedel, kdo vse se je že in se še ukvarja z rodoslovnimi raziskavami. Eden od njih je bil pokojni profesor France Planina. Ta je v sedemdesetih letih raziskal in dokumentiral nekatere znane loške družine. Temeljiteje je obdelal družine Guzelj, Levičnik, Košak, Juvan, Krener, Lapajne, Peterlin, Jamar, Demšar, Hafner, Hönigman, Thaler, Jesenko, Hartman, Grohar [A2.1-str.23], Golja, Prešeren, Killer in še nekatere.

Rodoslovno delo Antonije Cegnar, por. Šifrer (1899 - 1985) [B1][B2]

Kozincova Tončka je najbrž oseba, ki se je na področju Loškega gospostva z rodovniki ukvarjala največ. Zato nedvomno zasluži, da ji tudi na razstavi posvetimo prav posebno pozornost. Žabničani bodo prihodnje leto v počastitev njenega spomina lahko praznovali stoletnico njenega rojstva. V nadaljevanju podajamo kratek opis njenega velikega dela, kot je bilo predstavljeno v časopisu Drevesa:

Kaj delajo - Antonija Šifrer s sodelavci

Nemalokrat se kdo pohvali, kako temeljito obdelan rodovnik ima. Če ga blagovoli pokazati, se kar prepogosto izkaže,

da se ponaša z delom kakega prednika ali sorodnika, ki povrh vsega ni pregledno in urejeno. Ob tem se imetnik 'spomni', kaj vse bi moral še dodati, izda se, da sam ne razume prikazanih povezav, pobaše papirje nazaj v mapo in jo odloži med stare račune, pisma, listine in fotografije.

Zato so toliko prijetnejša srečanja s tistimi izjemnimi posamezniki, ki se z rezultati svojega dela zares lahko pohvalijo. Med temi močno izstopa delo pokojne Antonije Šifrer in njenih sodelavcev. Gre za izjemno obsežno, sistematično, resno, odgovorno in zanesljivo delo, ki se kaže v številnih zajetnih zvezkih, mapah in prikazih. Delo, ki zasluži pozornost stroke. Antonijo in njeno delo so sicer poznali vsi najvidnejši zgodovinarji in drugi znanstveniki. Z njo so v marsičem sodelovali. Sledila je njihovim priporočilom, kar dokazuje ohranjena korespondenca. V 32. številki Loških razgledov je zdaj tudi že pokojni profesor France Planina o njej med drugim zapisal tole: *Antonija Šifrer, gospodinja na Gregorčevi domačiji v Žabnici, je bila izredna žena, kakršnih zlepa ni dobiti v naših krajih. Ne le da je vestno in dobro gospodinjila - v mladih letih je končala gospodinjstvo šolo pri Gospe Sveti na Koroškem, našla je tudi čas, da se je posvečala svojemu najljubšemu predmetu - lokalni zgodovini, za kar je imela nenavadno veliko smisla. Veliko je brala in premišljevala, kako je bilo v prejšnjih časih pri nas. ... Veliko se je ukvarjala z rodovnikom Šifrerjev, ki izhajajo od vodje upornih loških podložnikov Jerneja Šifrerja, med katerega potomci se pojavlja tudi bogati mecen Jožef Anton Šifrer (1677-1756). Z njimi je povezovala sedanje veje tega obilnega sorodstva. Podatke je dobivala iz župnijskih in škofijskega arhiva. Mnogim žabniškimi in bitenjskimi rodbinam je pojasnila*

njihov izvor. O tem rodovniku je spis Jožeta Šifrerja v Loških razgledih 23/1976, str. 34.

Profesor Planina svoje spomine zaključil: *Ko bi bilo Kozincovi Tončki v mladih letih dano, da bi študirala, bi imela Loka poleg Blaznika še zgodovinarico Šifrerjevo.*

Njeno delo je služilo kot izhodišče in opora mnogim seminarskim, magistrskim in diplomskim nalogam. Tako velikega dela sama ne bi zmogla. K sodelovanju je znala pritegniti sorodnike in sosede.

Materialna in duhovna dediča, varuha in skrbnika njenega dela sta zlasti Ivana Pokorn in Janez Šifrer. Onadva sta še sposobna vzorno urejeno gradivo uporabljati. Ko se bo gradivo preselilo v hrambo enega od slovenskih arhivov, bognečaj da ne bi, bo dobilo številko KNB 654261 in bo najbrž deležno enake ali slabše usode kot v tej številki omenjeni Lazarinijev fond z oznako LJU340, za katerega je prof. Matič na svojem predavanju izjavil, da bi obdelava presežala napore, ki so potrebni za doseg nekaj doktoratov.

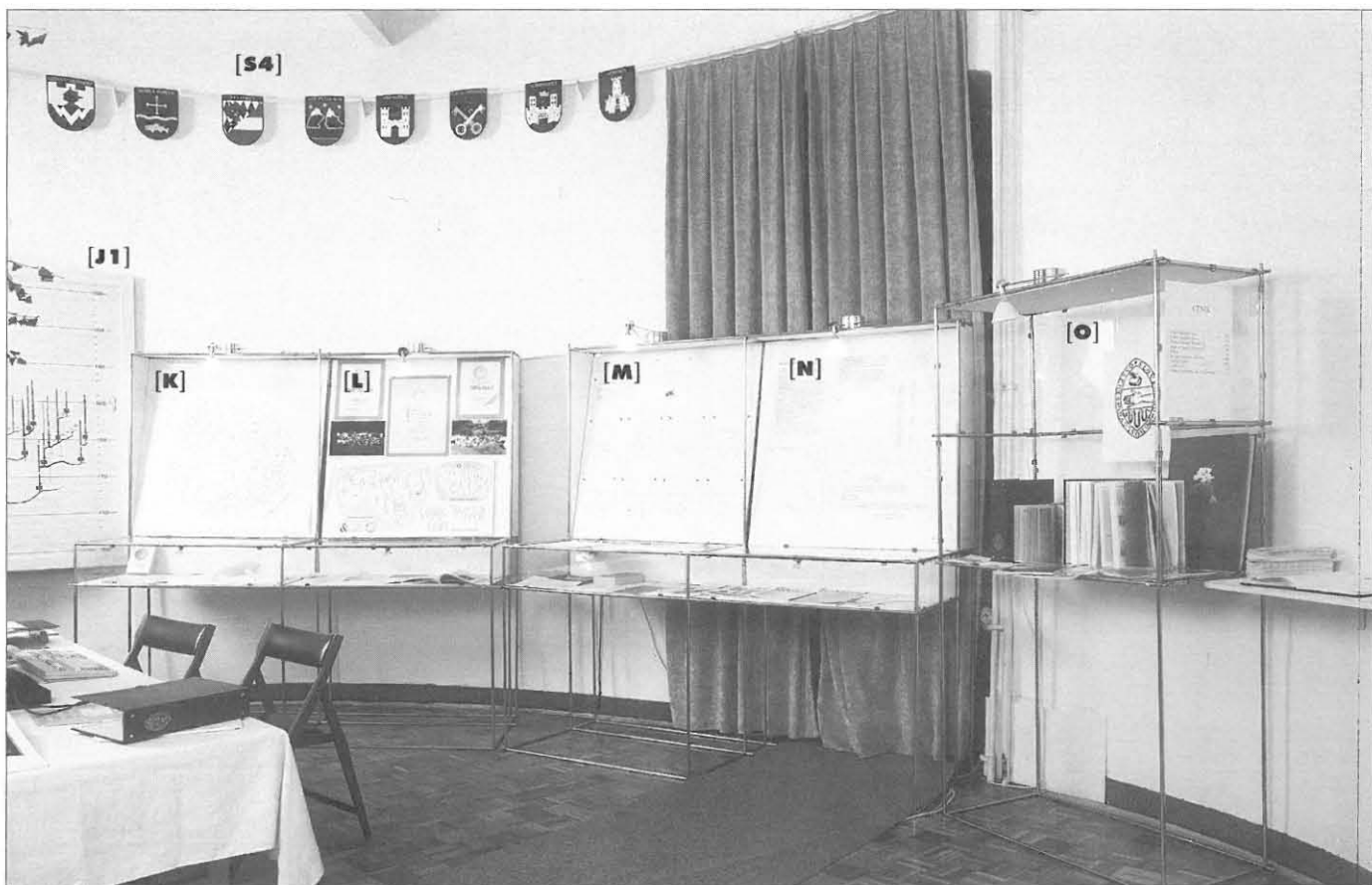
Za kratko predstavitev dela Antonije Šifrer in njenih sodelavcev sem zaprosil Ivano Pokorn in Janeza Šifrerja. Takole sta zapisala: *Ljubiteljsko zbiranje krajevne zgodovine in raziskovanje rodovnikov na območju žabniške župnije Antonije Šifrer.*

Leta 1970 je bila v Žabnici prikazana vožnja bale na ženinov dom po starem običaju. Poročila sta se, kot par na kmečki ohceti v Ljubljani, Igor in Marija Jamnik, Jurceva iz Žabnice. Pri tem pomembnem etnološkem dogodku je sodelovalo okrog dvesto Žabničanov in okoličanov. Vse priprave je vodila Antonija Šifrer.

Že takrat je opozarjala, da se je treba pripraviti na tisočletnico vasi, ki je bila v podelilni listini nemškega cesarja Otona II. z dne 30. 6. 973 prvič omenjena skupaj z Loko in nekaterimi drugimi kraji in skupaj s prvo omembo Kranjske. Tisočletnico smo v letu 1973 množično in slovesno praznovali z osrednjo proslavo in mnogimi spremljevalnimi prireditvami.

Takrat je Antonija Šifrer začela zbirati zgodovinske podatke o naših krajih in pri tem delu vztrajala do smrti. Zaradi njenega izrednega spomina in dobrega poznavanja življenja, krajev in rodbin se je začela ukvarjati še z rodovništvom. Pri delu je zajela vso župnijo in še nekoliko izven nje. Župnija obsega vasi Žabnica, Šutna, Sp. Bitnje, Dorfarje, Forme, delno Crngrob in Sveti Duh. Prve napotke pri raziskovanju rodoslovnih gradiv ji je dal dr. Josip Žontar iz Kranja. Do leta 1899, ko je bila ustanovljena župnija Žabnica, so ti kraji spadali pod pražupnijo Stara Loka, zato smo najprej raziskovali s pomočjo gradiva starološkega župnijskega arhiva. Imeli smo srečo, saj smo našli bogato in lepo ohranjeno arhivsko gradivo, zlasti status animarum, krstne, poročne in mrliške knjige. Vse za nas uporabne podatke smo prepisovali in jih kasneje uporabili za sestavljanje rodovnikov. Ko smo opravili s tem delom, smo se lotili še starejših knjig, ki jih hrani Nadškofijski arhiv v Ljubljani. Prepisali smo tudi te vire. Tako smo si ustvarili lastno evidenco prebivalcev po hišah od začetka 17. stoletja dalje za vas Žabnica, za ostale vasi naše župnije pa imamo prepis popisa družin v župniji (status animarum).

Malo je tistih, ki vedo, koliko dela je za kaj takega potrebno. Najprej prepisovanje v arhivu, nato še enkrat v

urejeno lastno evidenco. To gradivo je zbrano v osmih zvezkih.

Antonija je vedela, da sta bila dva iz rodu Šifrerjev posebej pomembna: Jernej Šifrer, imenovan 'vojvoda', ki se je upiral freisinški gosposki v začetku 17. stoletja in Jožef Anton, ki je dosegel visoke cerkvene položaje in bil nazadnje župnik v kraju Laa ob reki Thaya - kraj danes leži v severovzhodnem delu Avstrije, ob češki meji. Jožef Anton je del svojega premoženja namenil za štipendijski fond za šolanje svojih sorodnikov.

Oba omenjena sta jo dodatno privlačila pri iskanju rodoslovnih podatkov. Ob tem je naletela na številne rodovnike, ki so jih hranili v starološkem župnišču. Ti rodovniki so bili izdelani in uradno potrjeni kot dokazilo o sorodstvu s štipenditorjem za pridobitev štipendije. Slutila je, da bi moral biti nekje shranjen tudi osnovni rodovnik rodbine Šifrer. Dr. Marja Borštnik ji je vedela povedati, da ga res hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Takoj smo ga šli preskicirati in prepisati. To je bila prava poslastica za našo zbirateljsko slo. Zvit je bil v roli, razvit pa je meril štiri metre. Antonija je v njem našla izjemno bogastvo rodoslovnih podatkov, začenši z Jernejem kot nosilcem rodu, in posebej označenim Jožefom Antonom, ustanoviteljem štipendije.

Ta rodovnik je bil osnova za mnoge veje Jernejevih potomcev vse do današnjih dni. Vzporedno s tem smo se posvetili še raziskovanju drugih rodbin, npr. Kuraltov, Hafnerjev, Lužanov in drugih.

Rodovniki, ki so ob tem nastali, so skupaj z ostalo evidenco dobro gradivo za izdelavo rodovnikov za vsaj dvesto let nazaj za večino domačinov naše župnije. V zadnjih dvajsetih

letih je bilo na ta način izdelanih že okrog 30 rodovnikov za posamezne rodbine.

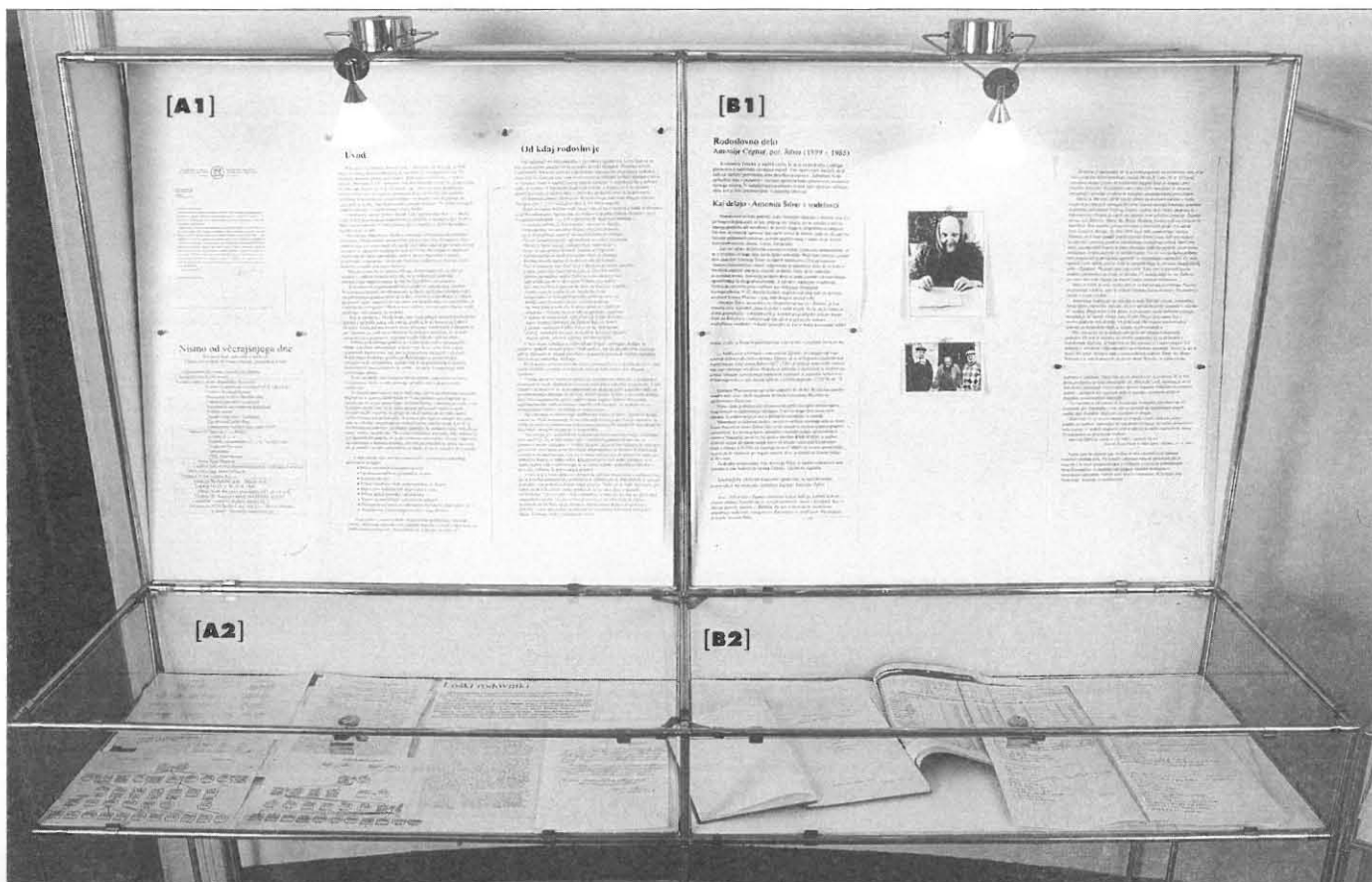
Antonija Šifrer je umrla 8. 10. 1985 v starosti 86 let.

Ivana Pokorn in Janez Šifrer

Ime Antonije Šifrer bo ohranil čas, vredno pa bi bilo ohraniti tudi izjemne rezultate njenega dela. Na lastnih izkušnjah smo se prepričali, da je mogoče s še enim prepisovanjem s tolikšnim trudom in potrpljenjem zbranih podatkov te vse drugače narediti dostopne in vsestransko uporabne. Vabim tiste, ki v to verjamejo, da izrazijo svoj 'hommage' Antoniji in sodelavcem.

Nekateri klasični prikazi

Posamezniki se na različne načine lotevajo izdelave rodovniških prikazov. Največkrat gre pri tem za prikaze vseh znanih potomcev neke izhodiščne osebe ali pa za prikaz prednikov neke osebe. Kombinacije enega in drugega so redke. Pri tem se po pravilu rojevajo najrazličnejše zamisli in izvedbe. Za prikazovanje se uporabljajo številne tehnike in tehnologije. Ta prizadevanja so tako dragocena prav zaradi pestrih zamisli in tolikih različnih uresničenj.

Za namen razstave smo od številnih razpoložljivih primerov izbrali Kettejevega [C1.1], Jurčičevega [C1.2], Prešernovega [D1.1-str.22], Jelovškovega [E1.1] in Vojetovega [E2.1], na steni nad vitrino pa še dva Šifrerjeva [S1][S2] in enega Hafnerjevega [S3-str.12]. Nekateri drugi so prikazani in opisani še posebej.

Prikazi prednikov

Prikazi prednikov so po pravilu simetrični in jih je mogoče vpisovati v vnaprej pripravljene obrazce. Izpisi, ki jih naredimo s pomočjo računalniških programov, posameznim osebam pridenejo še številke. Izhodiščna oseba ima vedno številko ena, oče neke osebe dobi številko, ki je še enkrat večja od otrokove, mati pa za eno večjo. Tako dobijo vse moške osebe (razen izhodiščne) parne, vse ženske pa neparne številke.

Obrazec Družinsko drevo [F1.1] je moč kupiti pri Slovenskem rodoslovnem društvu. Če kdo sam ni dovolj več lepopisa, lahko to nalogo zaupa mojstru. Razstavljeni obrazec je popisal profesor Lucijan Bratuž.

Dobrinov rodovnik [J1]

V okviru 500-letnice trških pravic, ki jo je Tržič praznoval v letu 1992, sta bili v okviru raziskovalne naloge obdelani vloga in pomen ene izmed vplivnejših domačih obrtniških rodbin ter razvoj hišne čevljarke obrti, ki je na prehodu iz 19. v 20. stoletje začela preraščati v industrijo. Razstavljeni rodovnik je eden od rezultatov te naloge.

Zbrani podatki o potomcih rodbine Dobrin so omogočili pripravo rodbinskega drevesa. Osnovno vodilo pri izdelavi je bila želja po kompleksni, slojeviti predstavitvi podatkov, taki, ki bi omogočala hitro in enostavno branje podatkov in njihovo navzkrižno povezovanje. Zato rodbinsko drevo poleg 'čevljarških' potomcev, to je sinov, ki so bili čevljarji, in hčera, ki so se poročile s čevljarji, vsebuje tudi vse ostale znane potomce, dokler še imajo priimek Dobrin.

Tako lahko iz rodovnika razberemo tudi številne druge zanimive podrobnosti, kot na primer dolžino življenja, število otrok, visoko umrljivost v prvih letih življenja, starost, pri kateri so se poročali, razliko v letih med zakonci, ali so imeli potomce iz več zakonov (v primeru potomcev iz več zakonov se veje s potomci iz prvega zakona vijejo v levo), kdaj so imeli prve in zadnje otroke, prekrivanje različnih generacij, doživetja leta nasploh in natančnost podatkov o rojstvu in smrti posameznikov.

V rodbinskem drevesu so z rjavimi pravokotniki poudarjeni vsi čevljarji, tako moški potomci, kot tudi zakonci hčera rodbine Dobrin, medtem ko rdeče-rjavi stolpci označujejo vse potomce, oranžni stolpci pa vse zakonce.

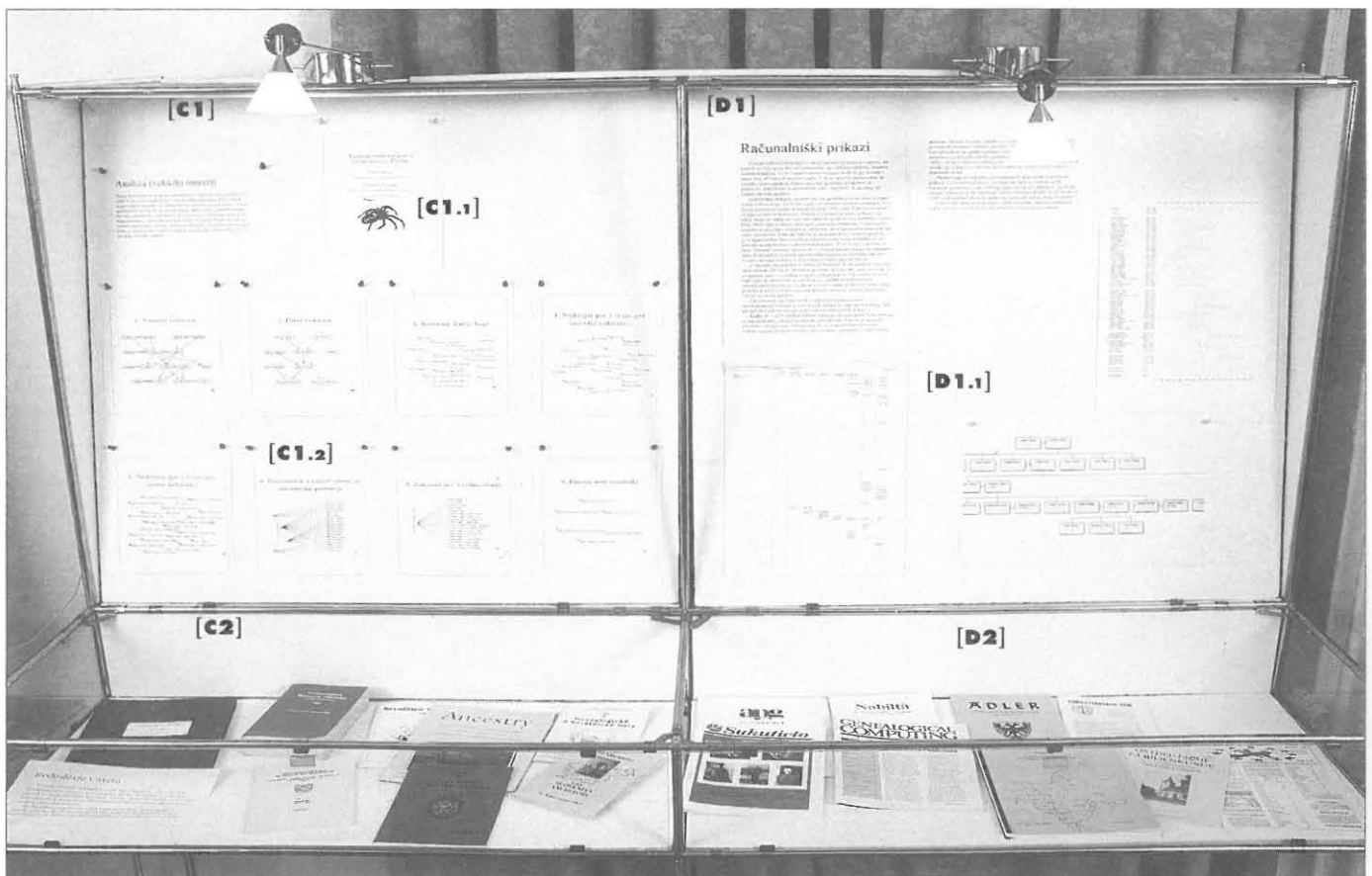
Kot večina drugih prikazanih podatkov, so tudi podatki iz prikazane Dobrinove rodbine vneseni v računalniško evidenco, in si jih obiskovalci lahko delno dopolnjene ogledajo tudi na računalniku.

Avtorica rodovnika: Nadja Gartner-Lenac, etnologinja

Oblikovalec rodovnika: Miha Dobrin, dia

Priprava in izvedba: Tine J. Vrhunc, DECCO d. o. o.

Rodovnik je za razstavne namene prijazno posodil Tržiški muzej

Rodovnik rodbine Herberstein [s5-str.20]

Rodovnik je bil izdelan v začetku 18. stoletja. Sestavljen je iz devetih bakrorezov. Iztiskan je bil verjetno v večji nakladi, ohranjeni so trije primerki. Poleg pričujočega, ki je last Zgodovinskega arhiva Ptuj, in tistega, ki ga hrani Pokrajinski muzej na Ptujem gradu, je znan še primerek, ki je ohranjen v gradu Herberstein.

Plemiška genealoška debela [s6-str.21]

Arhiv Republike Slovenije hrani številne rodovniške prikaze in drugo rodoslovno gradivo. Na koledarju, ki so ga izdali leta 1994, je prikazanih 12 izbranih plemiških rodovnikov. Gre večinoma za družine, ki so živele na Kranjskem.

Rodoslovni viri

[C2] [D2] [E2] [F2] [G2] [H2]

Če naj bi pod pojmom rodoslovni viri razumeli predvsem matične knjige in druge listine, ki jih najdemo zlasti v arhivih, potem nam ne kaže drugega kot obisk arhiva. Pri tem delu se bo pokazalo, ali ste samo rodovnikar ali ste rodoslovec. Delo rodoslovca v arhivu sicer ni kaka posebna znanost, neredko pa se zgodi, da pri tem naletimo na nepričakovane ovire.

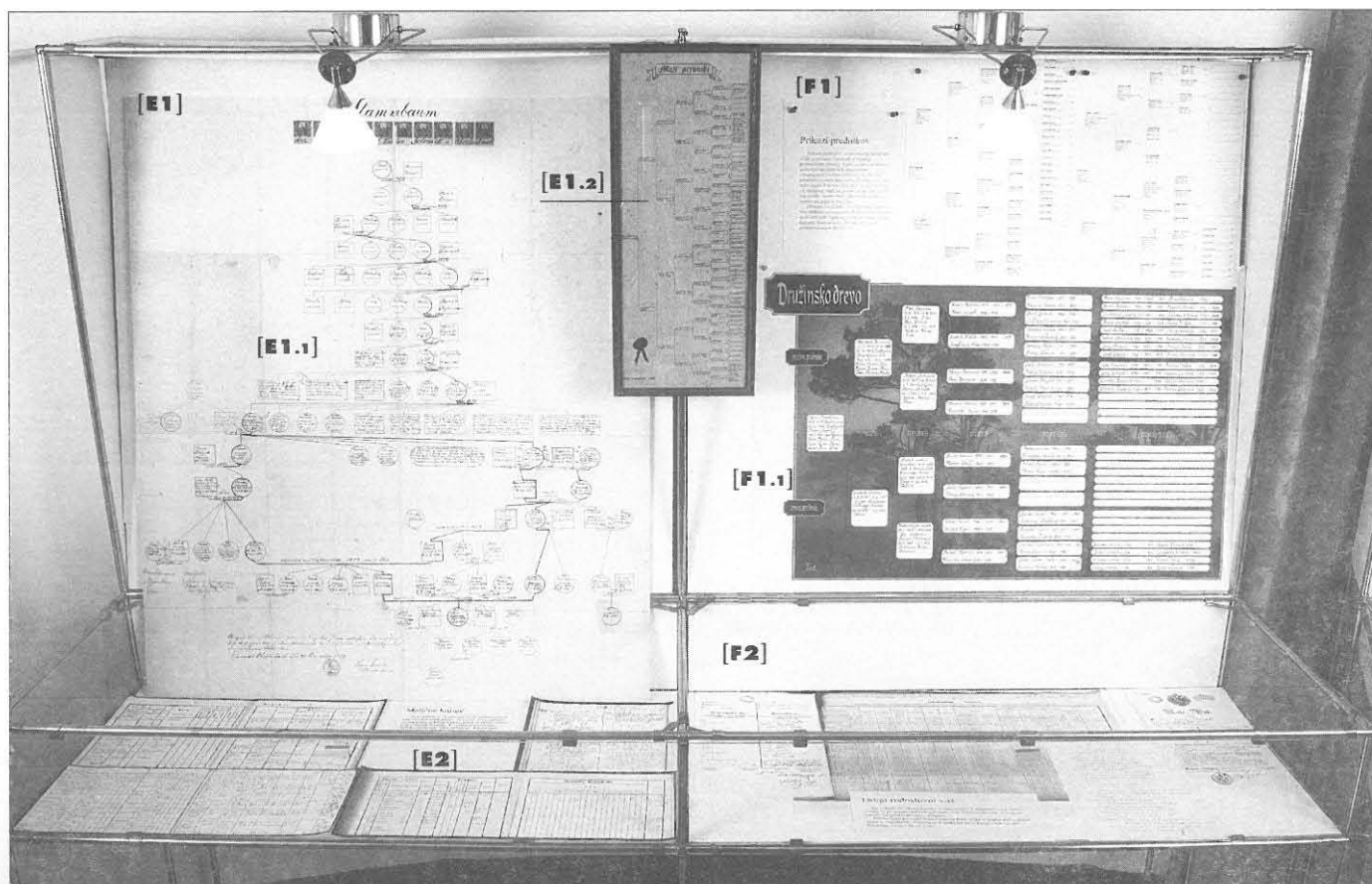
Hitro bomo ugotovili, da bomo za nadaljevanje morali obvladati nekatere veščine, za katere doslej nismo vedeli. Malo je tistih, ki jih prve ovire prestrašijo, več je takih, ki jih začetne težave še bolj podžgejo. Preoblikovali so se v rodoslovce.

Priporočil za delo rodoslovcem tule ne bomo dajali. Rodoslovec mora že znati poseči po priročnikih. Spisek literature je dolg.

Še eno razliko bi lahko opazili med rodovnikarjem in rodoslovcem. Prvi mora poskrbeti za nujni skelet. To so imena, priimki, datumi in kraji rojstva, poroke in smrti in sorodstvena povezanost med posamezniki. Brez tega ni mogoče dodajati informacij, ki to okostje prekrivajo z bolj 'žlahtno' snovjo. To so življenjske zgodbe posameznikov in družin. Želja vsakega rodoslovca je, da okostje odene s čim več dodatnega tkiva. Pri tem ne sme biti pristranski in izbirati med tistim, kar naj bi bilo bolj imenitno. Šele s temeljitim in nepristranskim delom mu bo uspelo svojemu delu vdihniti tudi nekaj duše. To uspe mojstrom.

Župnijski arhivi

Najbolj dragoceno, zanesljivo in uporabno arhivsko gradivo so za rodoslovce župnijski arhivi. V župnijah so namreč vodili sistematično evidenco rojstev, porok in smrti. Poleg teh so rodoslovcem zlasti koristni popisi družin po posameznih hišah in še veliko drugega gradiva. Matične knjige in ostalo gradivo je bilo popisano, rezultati pa objavljeni v Vodniku po matičnih knjigah za območje SR Slovenije in v Vodniku po župnijskih arhivih na območju SR Slovenije. Oba vodnika sta dragocena rodovnikarska pripomočka [C2][D2].

Krajevne monografije

[G2]

Matične knjige

Najbogatejši in najzanesljivejši vir podatkov so za rodoslovca matične knjige. Za vzorec so razstavljene po ena kopija iz knjige rojstev [E2.1], porok [E2.2] in smrti [E2.3]. Zraven je še primerek iz knjige, ki vsebuje popis družin [E2.4], latinsko se imenuje status animarum. Razstavljene primeri so iz Nadškofijskega arhiva v Ljubljani

Drugi rodoslovni viri

Ko rodoslovec izčrpa podatke iz razpoložljivih matičnih knjig, lahko poseže še po marsikaterih drugih virih. Teh je toliko, da vseh ni mogoče našteti. Tu omenjamo samo nekatere.

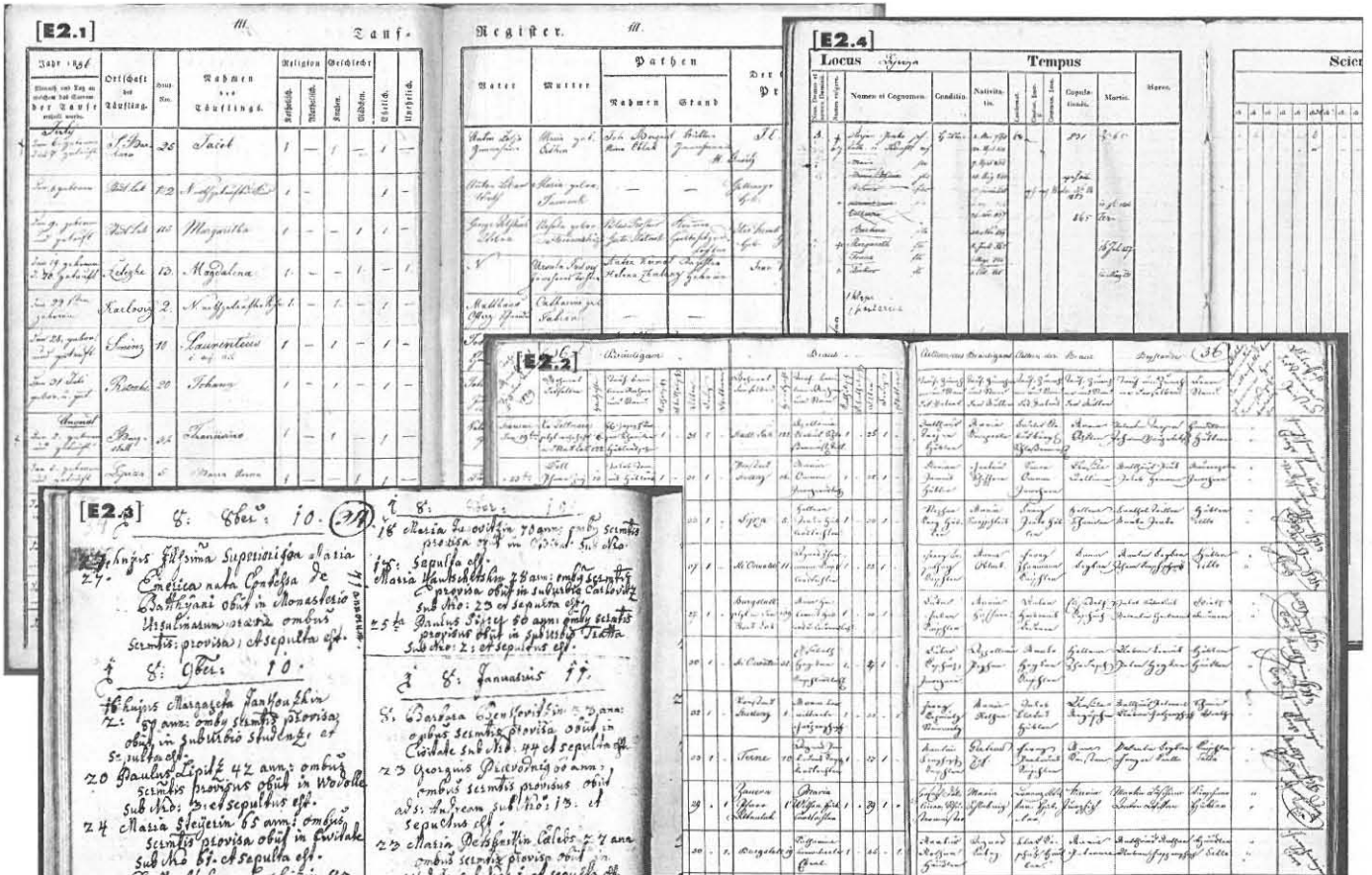
Razstavljene primerki [F2]: domovinski list, strani iz popisa prebivalstva, strani iz zapuščinske obravnave in potni list so iz Zgodovinskega arhiva Slovenija, enote v Škofji Loki.

Dragocen rodoslovni vir so objavljeni rezultati rodoslovnih raziskav, katere so opravili številni posamezniki. Za primer so razstavljene Zgodovinski drobci Župnije Tržič Viktorja Kraglja, Kroparske družine ing. Janeza Šmitka s sodelavci in Rodbina Ivana Cankarja Vesne Zadnik.

Koristen pripomoček so celo razni spiski članov. Za primer je prikazan Koledar Mohorjeve družbe, ki je v vsaki številki objavljala spisek članov. Spisek članov iz leta 1900 smo v Slovenskem rodoslovnem društvu že skoraj v celoti prepisali v računalniško datoteko.

Rodovnik lastnikov gradu Brdo pri Kranju [G1]

Rodovnik je nastal kot samostojna priloga h knjigi Brdo pri Kranju v letu 1996. Prvotna namera, da bi bil rodovnik del knjige, ni bila uresničena. Prednost posebnega rodovnika večjih dimenzij je v tem, da je lahko oblikovan svobodneje in z mnogimi dodatnimi detajli (grbi, sličicami, portreti), ki dopolnjujejo in osvetljujejo včasih suhoparno naštevavanje in nizanje imen. Tak rodovnik nudi na prvi pogled lepo zaokroženo celoto tistega, kar želimo povedati: na enem listu so pregledno razporejene vse družine, ki so gospodarile na gradu. Na prvi pogled se ločijo sorodstvene in nasledstvene vezi od tistih, ki so nastale na drug način, na primer s prodajo oziroma nakupom gradu. Slaba stran celotnega rodovnika za natančnejšega in bolj zah-

tevnega bralca pa je v tem, da se na enem samem listu ne more navesti vseh članov družin in njihovih povezav, ampak samo najbolj pomembne in odločilne za kontinuiteto lastništva.

V primeru, da bi bil rodovnik vsebovan v knjigi, bi moral biti nujno razbit na več delov, vsak od njih bi bil podrejen osnovnemu tekstu in vizualni pregled nad kontinuiteto lastništva bi bil tako zabrisan. Bilo pa bi zadoščeno zahtevi, da je rodovnik čim bolj popoln, da prikazuje vse znane člane družine in da se lahko osvetlijo vse sorodstvene vezi, ki so pomembne za natančnejšega bralca in tudi za poglobljen študij kronik različnih družin. Tako se lahko sledi tem družinam v tujino, tam nadaljuje raziskave po arhivih in muzejih in izpopolni vedenje tudi za nazaj.

Rodovnik sem sestavila s programom Brother's Keeper 5.2 (slovenska verzija), ki mi jo je posredovalo Slovensko rodoslovno društvo. Osnovna datoteka obsega zaenkrat 532 imen, ki so vsa povezana z lastniki gradu Brdo. Med njimi so tudi predniki Jurija Egkha, ki je v letu 1510 dobil dovoljenje za gradnjo gradu, in vsi meni doslej znani člani rodbine Egkh-Hungerspach.

Prisotni rodovnik, ki obsega le okoli 180 imen, pa se začne šele z združitvijo rodbin Egkh (Brdski) in Hungerspach (Vogrski), to je Jurijevih staršev. Vidne so tri rodovne veje, na katere se je razdelila rodbina preko treh Jurijevih sinov, in zametek veje, ki jo je ustanovil Jurijev brat Ivan. Vidna je tudi linija, ki je po Jurijevi hčerki Ani, ki se je poročila v rodbino Auersperg, in po njeni hčerki Polikseni Gallenberg po dobrih 150 letih pripeljala Gallenberge na Brdo kot njegove lastnike. Sredi 18. stoletja pa se pretrga linija lastnikov, ki so bili med seboj v sorodu in grad je prvič prodan. Kupi ga bogataš Michelangelo

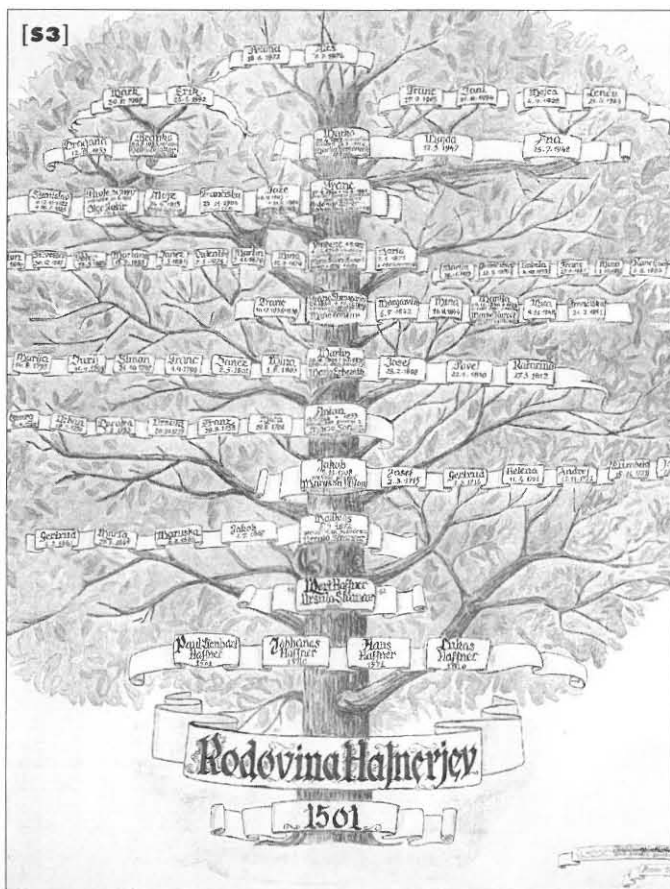
Zois in njegovi potomci ga imajo v lasti več kot 170 let. Potem ga na dražbi kupita lesna trgovca Dolenc in Heinrichar, prva neplemiška lastnika. Kasneje je dobrih deset let v lasti kneza namestnika Pavla Karadorževića, po drugi svetovni vojni pa služi kot protokolarna rezidenca, in sicer v Jugoslaviji in v samostojni Sloveniji.

Rodovnik je z navpičnimi tenkimi črtami razdeljen po stoletjih, v zgornjem delu pa so v štirih vrstah navedeni sodobniki lastnikov Brda: v zgornji vrsti vladarji, ki so imeli oblast tudi nad Kranjsko, v 20. stoletju pa tudi kralji in predsedniki Jugoslavije ter samostojne Slovenije. V naslednjih vrstah je navedenih nekaj umetnikov - slikarjev, glasbenikov in pisateljev - ter nekaj znanstvenikov. Tako vidimo, da sta bila Juriju Brdskemu morda vzornika Leonardo da Vinci in Michelangelo, da so Dorotejo Sidonijo Schratzenbach morda zabavale sodobne Molièrove komedije, da je bil Žiga Zois sodobnik Mozarta in Götheja, da sta Sigfrid Baltasar Gallenberg in soproga Elizabeta morda v živo poslušala koncerte Johanna Sebastiana Bacha.

Lidija Slana

Knjige hiš v Škofji Loki III. [H2]

Umetnostni zgodovinar dr. France Štukl se je v svoji karieri specializiral za arhivista in že dolga leta vodi škofje-loško enoto Zgodovinskega arhiva v Ljubljani. V ponedeljek, 27. 1. 1997, je bila na Blaznikovem večeru, drugem v sklopu prireditev ob 60-letnici muzejskega društva v Škofji Loki, javno predstavljena njegova *Knjiga hiš v Škofji Loki III.*, s podnaslovom *Stara Loka in njene hiše*. Prireditev je bila zelo dobro obiskana, in avtor, ki si je s tem delom prislužil

doktorski naslov, je bil za svojo knjigo in njeno predstavitev nagrajen z dolgim aplavzom, vmes pa je po zaslugi svoje izjemne duhovitosti poskrbel, da z obrazov prisotnih ves čas ni izginil nasmeh in smeh v vseh svojih oblikah, od muzanja do krohota.

Zakaj govorimo o tej knjigi rodovnikarjem in rodoslovcem? Seveda zato, da jih opozorimo na dragoceni raziskovalni pripomoček - tri knjige, ki dodobra pokrivajo osrčje mesta, ga predstavljajo po njegovih elementih - hišah. Na hišno zgodovino, ki jo je avtor odkrival s svojim prirojenim instinktom, navezanostjo na kraj in njegove prebivalce, s podedovanim poznavanjem in odnosom do posestnih zadev, predvsem pa s svojo izobrazbeno in poklicno usmerjenostjo je vezal zgodovino njenih prebivalcev, zgodovino ulic in zaključenih mestnih celot in s tem tudi zgodovino celega mesta od sive davnine do aktualne sedanjosti. Skozi njegovo navidezno suhoparno hišno zgodovino zaživijo hiše in njihovi prebivalci, prebudijo se dobri in hudi hišni duhovi, bralcu se zbudi domišljija, da si kot žive predstavlja že davno pozabljene osebe in z njimi povezane dogodke.

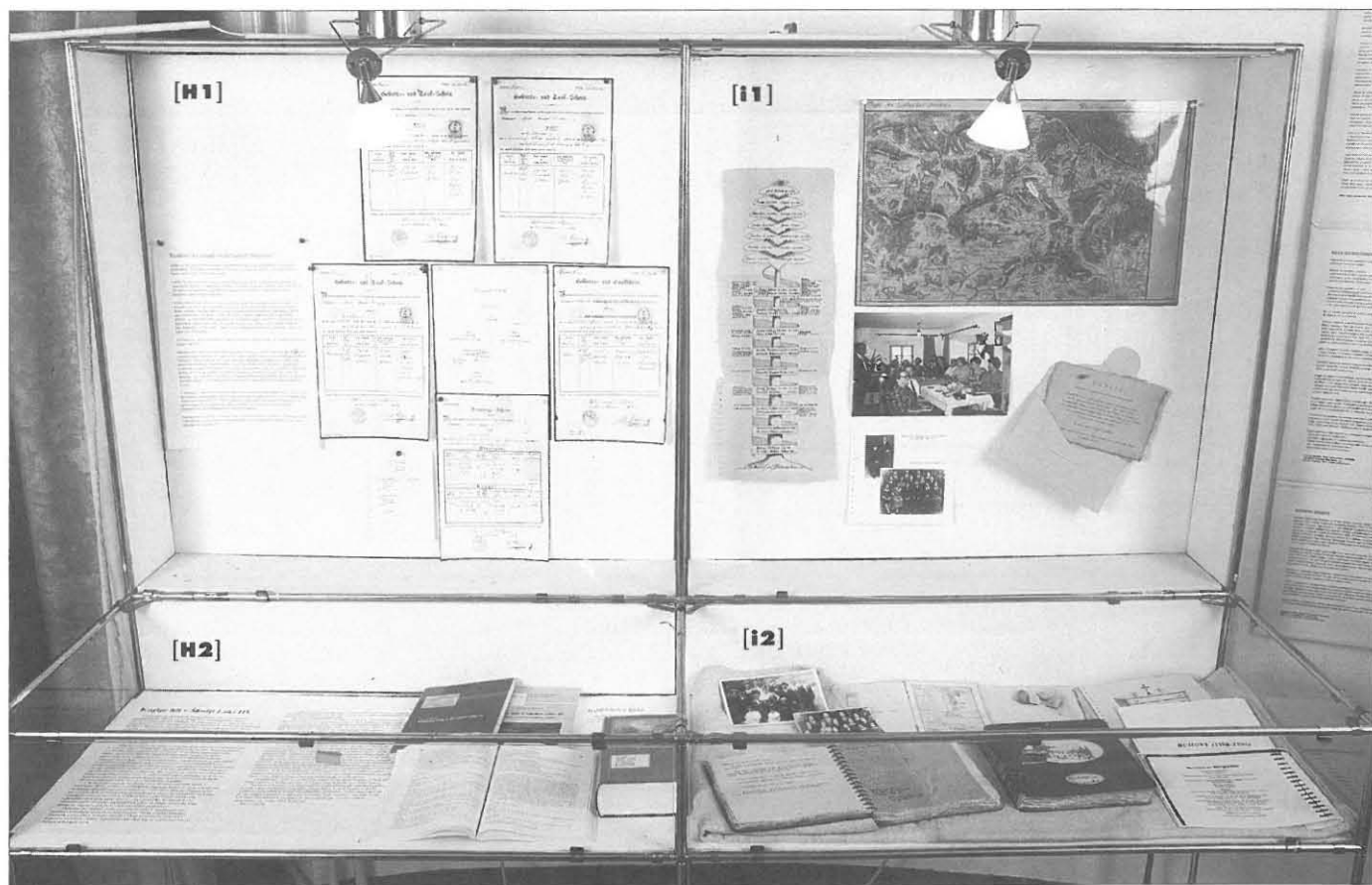
Vse to je čar, ki je pri teh knjigah stranski proizvod, tako redek v tovrstnem žanru. Z njim je mimogrede nagrajen bralec, ki se je odločil, da bo knjige uporabil za take in drugačne referenčne namene. Čeprav avtor pri svojem delu ni niti najmanj pomislil na rodoslovne raziskave, so knjige vseeno izvrsten pripomoček in kašipot pri rodoslovnih raziskavah. Uporabne so seveda samo za tiste, ki imajo prednike ali sorodnike na obravnavanem območju, saj podobnih knjig za druge slovenske kraje skoraj ni, zagotovo pa jih ni v tako zavidljivi popolnosti.

Osrednji del opisuje vsako posamezno hišo v njenih glavnih predstavitvenih parametrih in značilnostih. Začne z njeno temeljno identifikacijo - ulico in hišno številko. Doda pripadnost gospostvu (upravni enoti) ter vložno in parcelno številko, kar je važno napotilo za iskanje arhivskih virov.

Sledi hišno ime, ali pogosteje vsa še znana hišna imena v različnih inačicah, kvaliteta in leto gradnje, velikostni razred in namembnost ter hišne številke po različnih numeracijah.

Tem generalijam sledijo podatki o lastnikih. S tem smo prišli do glavnega, rodoslovcu uporabnega vira. V nizu lastnikov, imenovanih z imenom in priimkom, letnico in načinom prevzema lastništva ter pogosto referenco na izvirni dokument, bodo raziskovalci prednikov in sorodnikov našli dragocene sledi, ki jih bodo pripeljale do dokumentov s podrobnejšimi informacijami. Niz podatkov o lastnikih sega pri nekaterih hišah v šestnajsto stoletje, pri vseh pa se konča z aktualnim stanjem, ki je zastarelo samo v primerih, ko so spremembe nastale po zaključeni raziskavi. Vedeti moramo tudi to, da so bili podatki pridobljeni iz premoženjskih arhivov, ki so javni dokumenti; za te uporaba in vpogled nista omejena.

Temu taksativnemu spisku bi lahko rekli ogrodje ali skelet, na katerega je moč obešati še kaj oživljenega mesa, in neredko v vsem skupaj zaslutiti celo dušo. To zadnje avtorju uspe z opisnim delom, ki za nekatere hiše vsebuje nekaj stavkov, za druge pa spet nekaj strani, odvisno od 'duha hiše', pravzaprav njenih prebivalcev in zgodb, ki so se o njih ohranile. Te so včasih biografije v grobih potezah, posamezne zanimivejše prigode, ki se nanašajo na hišo ali ljudi, odlomki iz starih dokumentov ali monografij, osebni spomini avtorja ali pri-

povedovalcev, pogosto je vključena izčrpna geneza in razlaga ali poskus razlage hišnega imena in priimkov in še cel kup drugih sočnih zanimivosti, ki neredko dodatno zdramijo bralčevo domišljijo in mu na obraz privabijo hudomušen nasmeh. Tudi v tem delu se najde marsikaj zanimivega za rodoslovca.

Na podoben način kot primer na odprti strani tretje knjige so bolj ali manj obširno v knjigi opisane vse ostale hiše v mestu in v Stari Loki.

Za hitro orientacijo lahko raziskovalec poseže po osebnem kazalu. Ker je knjiga nastajala s pomočjo računalnika, je tudi kazalo v obliki referenčnega indeksa računalniško dostopno. Avtor sam pravi, da je vse njegovo gradivo vsakomur dostopno brez omejitev, saj sam ni tak, kot znanjo biti nekateri učenjaki, ki imajo področje svojih raziskav 'namočeno' do svoje smrti in še čez.

Morš misl!

Kajbetova hiša [H2]

Doktor Štukl je sistematično raziskal in popisal temeljne parametre za vse hiše v mestu, Jeja Jamar Legat pa se je pisateljsko lotila ene same, in nastala je prava saga.

Rodovniki zaradi materialnih interesov

[H1]

Znano je, da ljudje večino svojega časa porabimo za to, da si pridobimo sredstva za preživljanje. Z izdelavo rodovnikov si sredstev ne bomo pridobili, kvečjemu stroške bomo imeli s tem, včasih celo znatne.

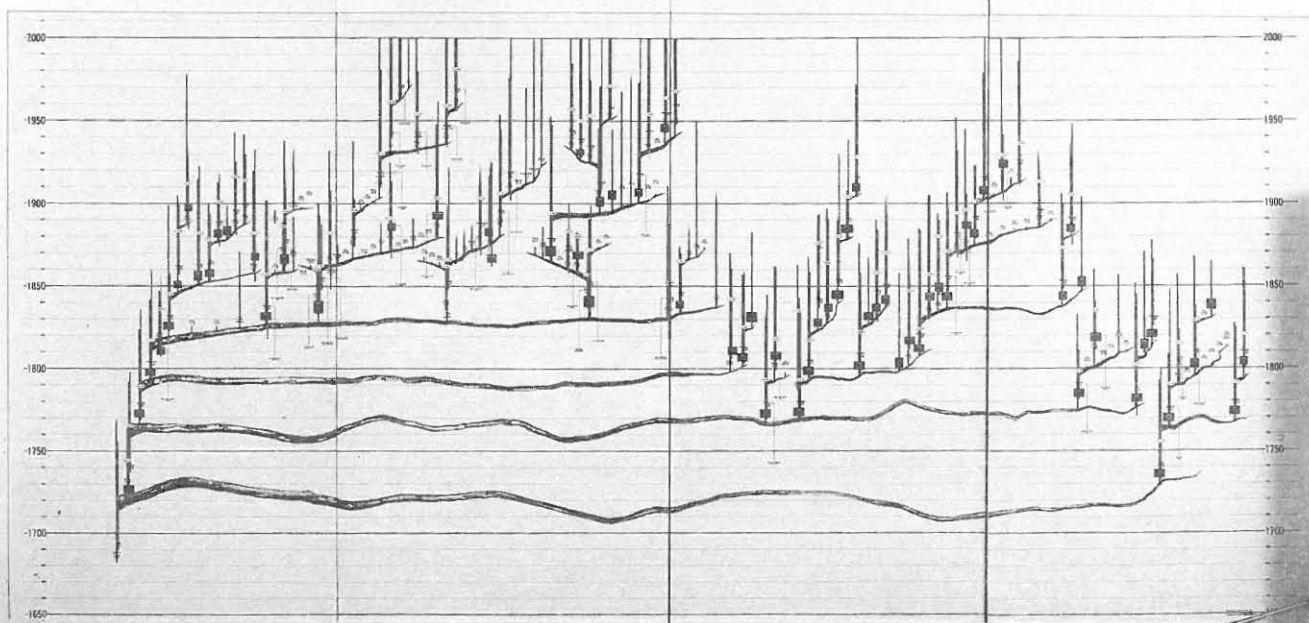
Veliko število rodovnikov pa je bilo izdelanih zato, da bi se dokazovale pravice do materialnih dobrin in oblastnih položajev. Tu bomo za primer omenili samo tiste, ki so jih izdelovali kandidati za pridobitev štipendij, do katerih so imeli pravico samo sorodniki ustanovitelja štipendije.

Veliko število ljudi, ki so v svojem življenju na tak ali drugačen način obogateli, so navadno zato, ker sami niso imeli potomcev, svoje premoženje razdelili za različne dobre namene. Nemalo takih je s svojim premoženjem ustanovilo štipendijski sklad, tako imenovano 'štiftungo'. V pravilih je bilo pogosto zapisano, da so upravičeni prosilci za štipendijo samo zapustnikov ali ustanoviteljevi sorodniki. Štipendije so se največkrat izplačevale iz obresti od glavnice, ki jo je 'štifter' volil v sklad. Nekatere take štipendije so bile dokaj visoke. Z njo je štipendist živel prav gosposko, lahko si je najel celo služabnika.

Nič čudnega, da je vse bližnje in daljnje sorodstvo skrbno pazilo, da sorodstvena vez ne utone v pozabo.

Sorodstveni odnos pa je bilo treba dokazati. Prosilec je moral vlogi priložiti dokazila o sorodstvenem razmerju. Pri

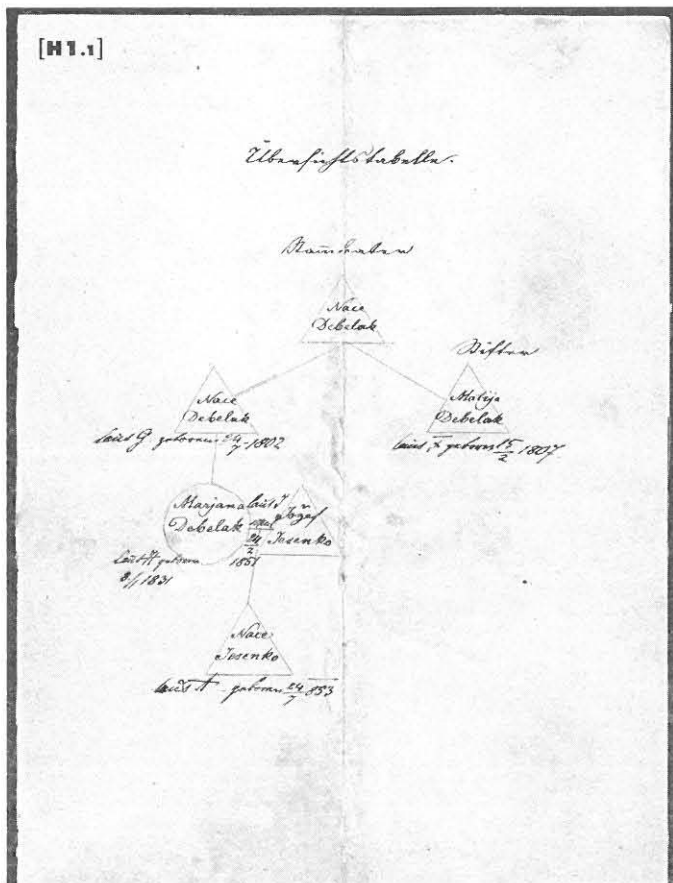
[J1]

tem ni bilo važno, koliko kolen in generacij ga je ločilo od 'štifterja'. Zadostovalo je, da je bilo sorodstvo dokazljivo. Dokaze pa je lahko dala samo verodostojna matična služba. Ta je bila v tistih časih izključno v župnijskih matičnih knjigah. Prošilec je moral najprej do župnika, ta pa mu je pripravil rodovniški prikaz, ki se je od 'štifterja' dvignil do skupnega prednika in se od tega spustil do prosilca. Za vsak člen v tej verigi je župnik pripravil tudi potrebne prepise iz krstne in poročne knjige, vse skupaj pa je bilo opremljeno z vsem potrebnimi podpisi, pečati in koleki.

V domačih, cerkvenih in civilnih arhivih je ohranjenih precej takih vlog z dokazili. Na tej razstavi prikazanega Šifrerjevega rodovnika bi najbrž ne bilo, če bi si župnik Jožef Anton Schiffrer (1677 - 1756) iz Žabnice ne pridobil tolikšnega premoženja in ga delno namenil za štipendijski sklad. Podobno je s Prešernovim rodovnikom, Jelovškovim, Šelemburgovim in mnogimi drugimi.

Razstavljeni rodovnik, s katerim Nace Jesenko dokazuje sorodstvo s 'štifterjem' Matijo Debelakom, se je ohranil v domačem arhivu pri Krnišnikovih na Visokem št. 2. [H1.1]

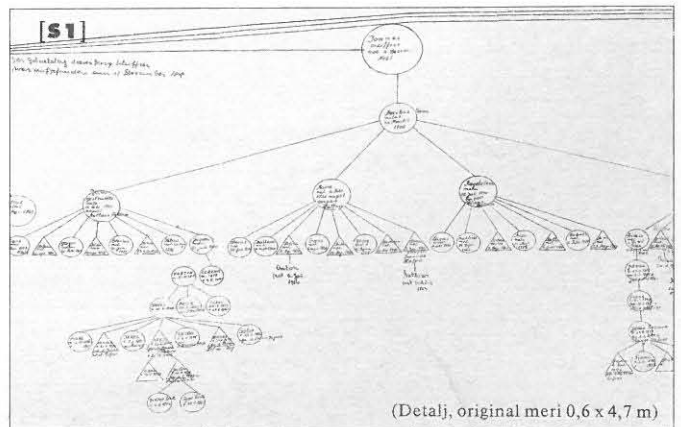
Družinska srečanja

Družine se v nekoliko večjem številu srečujejo ob večjih praznikih. V širšem obsegu se zberejo zlasti ob pogrebi. Takrat navadno ugotovijo, kako dolgo se že niso videli in da bi se vendar morali srečati tudi ob kakem veselem dogodku.

Nekatere družine to tudi uresničijo. Nekateri svoj odnos do prednikov in sorodnikov izrazijo z organiziranjem občasnih srečanj. Skoraj po pravilu je v takem sorodstvu nekdo, ki vzdržuje podatke o sorodstvu in za potrebe srečanja izdela tak ali drugačen rodovniški prikaz. Če so nekoliko ambicioznejši, svoje sposobnosti dokažejo še tako, da napišejo družinsko kroniko. Če organizacija takih srečanj ni prepuščena samo vnetemu posamezniku, potem taka srečanja prerasejo v nekaj več. Na razstavi predstavljamo dve družini, katerima to posebno dobro uspeva.

Buhovi s Stirpnika [i1][i2]

Pri Buhovih gre za srečno združitev organizacijskih sposobnosti in nekaterih drugih veččin, ki so se dokazale v dosedanjem delu. Posebej znamenita je njihova družinska kronika, originalen je prikaz rodov v obliki mlaja. V spomin na prednike hranijo marsikatero predmete, na razstavi je na ogled doma narejena ročno tkana lanena rjuha. Stara je okrog sto let in je bila del dote ene od babic.

Društvo Kerini&Stritarji [K1][K2][L1][L2]

To društvo je najbrž edino v Sloveniji, ki svoje zanimanje in pozornost do širšega sorodstva uresničuje sistematično in so za ta namen ustanovili društvo.

Nekaj društvene dejavnosti je moč spoznati iz razstavljenega gradiva, še več je vsega tistega, česar ni mogoče razstaviti. Društvo je lep dokaz za to, da je mogoče z nekaj dobre volje in združenimi močmi dosegati prav zavidljive rezultate dela, ki lahko služijo za vzgled daleč naokrog.

Rodoslovje v svetu

[M2][N2][R1][R2]

V svetu, zlasti pri zahodnih sosedih, ima rodoslovje veliko tradicijo. Nekatera društva delujejo že precej prek sto let. Domujejo v razkošnih stavbah in imajo zavidljive knjižnice. Načina, obsega in vsebine njihovega delovanja niti ne bomo poskušali prikazovati na tej razstavi. Razstavljamo le nekaj njihovih publikacij.

Mednarodni značaj razstave je dosežen predvsem s prisotnostjo podatkovnih baz, ki jih predstavlja Center za družinske raziskave iz Salt Lake Cityja in jih obiskovalci lahko pregledujejo na njihovem računalniku.

Center za družinske raziskave [R2] (Family History Center - Salt Lake City)

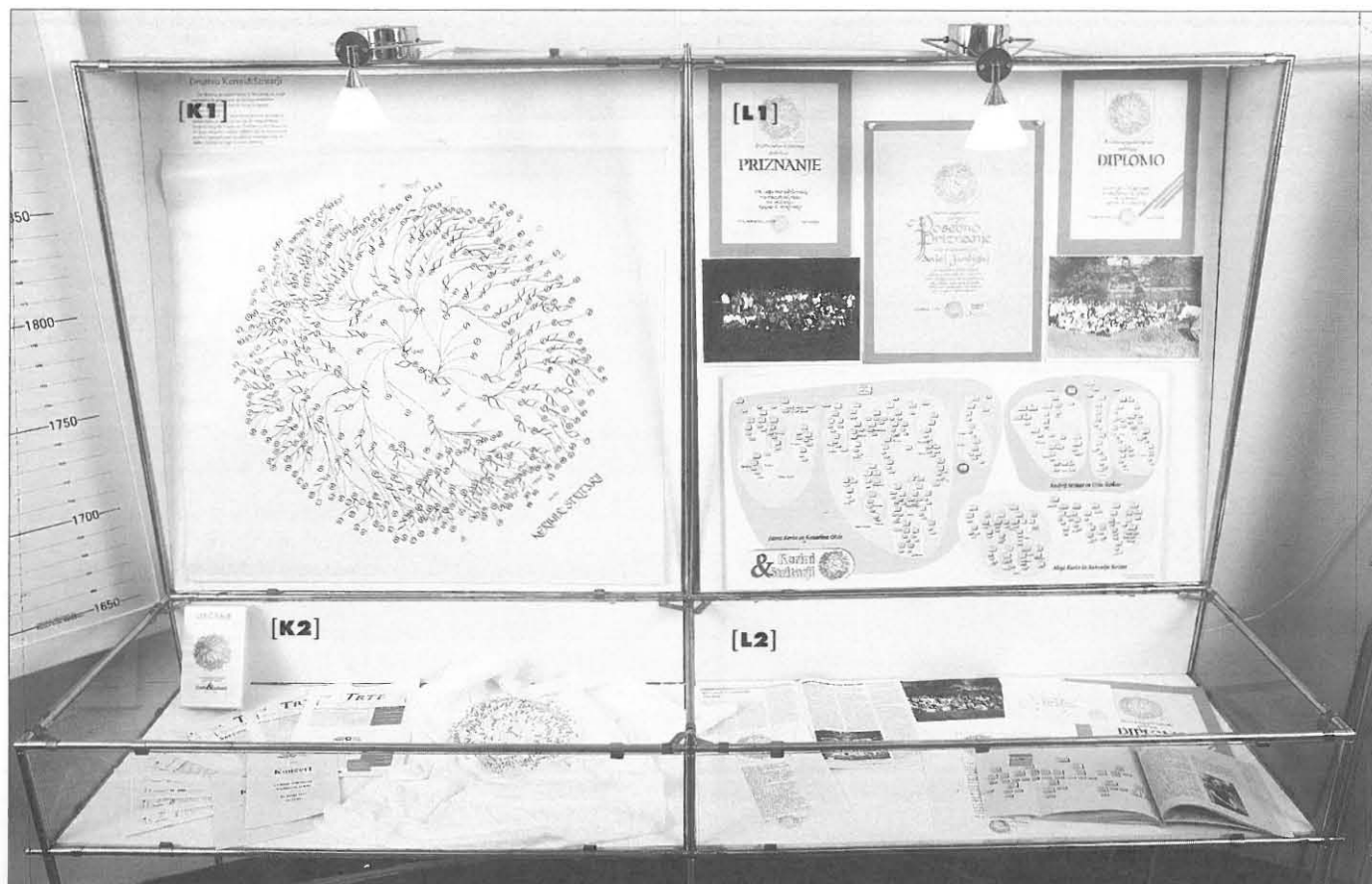
Genealogy Society of Utah (Rodoslovna družba iz Utaha), v okviru katere delujejo tudi Centri za družinske raziskave, je z veseljem sprejela povabilo Slovenskega rodoslovnega društva za sodelovanje na rodoslovnih razstavi v Škofji Loki.

Rodoslovna družba iz Utaha prikazuje zbirko računalniških programov, ki se imenujejo FamilySearch. Ena od zbirk podatkov v okviru tega programa se imenuje Ancestral File in obsega rodoslovne zbirke, ki so jih prispevali tisoči rodoslovcev. Podatki vsebujejo v glavnem informacije o umrlih osebah. Zbirka obsega milijone imen, ki so medsebojno povezana v družinske rodovnike.

Ena izmed zbirk v okviru programa FamilySearch se imenuje International Genealogical Index, ali okrajšano IGI. Vsebuje rojstne, krstne in poročne podatke milijonov umrlih, ki so živeli v obdobjih od 1500 do 1900. Ti podatki so bili v računalniško obliko preneseni iz tisočev originalnih virov zapisov.

Na razpolago je tudi t.i. Family History Library Catalog, ki vsebuje podatke o vsem, kar poseduje knjižnica Family History Library v mestu Salt Lake City v državi Utah v ZDA. Številni viri iz te knjižnice so na voljo tudi na mikrofilmu in jih je možno posoditi lokalnim centrom za družinske raziskave, ki delujejo po vsem svetu. Nam v Sloveniji sta najbližja takšna centra v Celovcu in Gradcu v Avstriji.

Vabimo vse rodoslovce, da posredujete podatke o svojih prednikih za vključitev v zbirko Ancestral File.

To omogoča:

- povezovanje naših družinskih raziskav s tistimi, ki raziskujejo po istih družinskih vejah
- zmanjšanje časovno potratnega in dragega podvajanja raziskovalnih naporov
- dostopnost podatkov sorodnikom in raziskovalcem v prek 2800 Centrih za družinske raziskave v Združenih državah, Kanadi, Evropi in pacifiških državah
- dopolnjevanje te zbirke tako, da bodo vaši podatki dostopni drugim, prav kakor so vam dostopni podatki drugih.

Na razstavi v Škofji Loki je na razpolago računalnik z vgrajenim programom FamilySearch in z zbirko podatkov na 60 CD-romih, kjer so zbrani podatki za okrog 500 milijonov ljudi z vsega sveta. Med njimi je tudi precej naših prednikov, predvsem tistih, ki so odšli v Ameriko z upanjem na boljše življenje.

Za dodatne informacije v zvezi z možnostmi vzpostavitve stikov ali glede obiskov v Centrih za družinske raziskave se lahko obrnete na gđc. Majo Hegedič, Kantetova 6, Ljubljana, tel. (061) 265 403 ali (061) 133 10 76. E-naslov <maja.hegedic@kiss.uni-lju.si>

Albin Lotrič

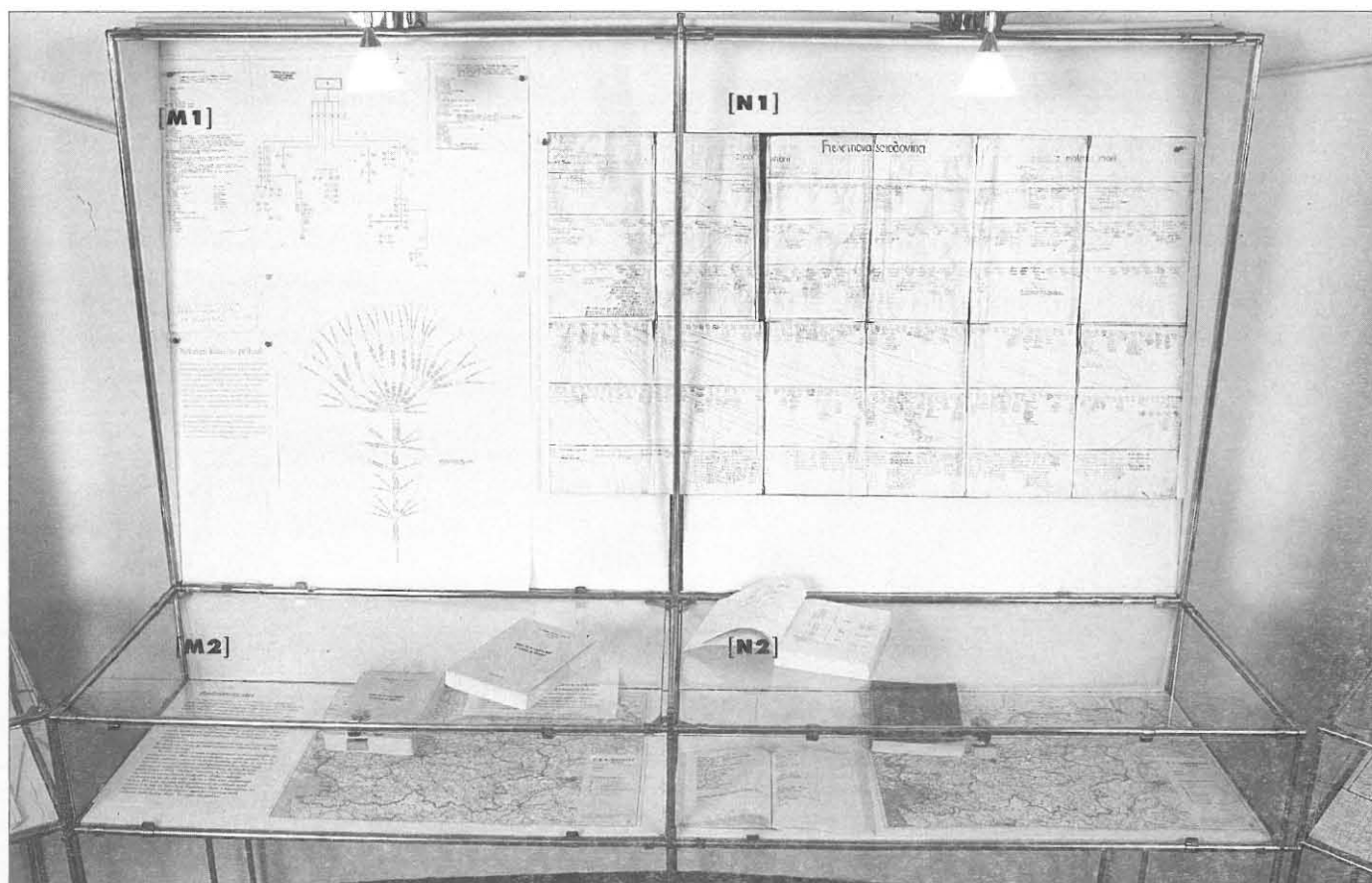
Rodoslovje in računalnik

[R1][M1][N1]

Ves čas trajanja razstave je obiskovalcem na voljo računalnik in vse tisto, kar je prek njega dostopno. Razpoložljivo vsebino bi lahko delili po več kriterijih. Glede na nahajališče podatkov lahko ločimo tri zvrsti podatkov in datotek. Ene so instalirane, druge na pomnilniških medijih kot so diskete in CD-romi in tretje so dostopne prek svetovnega spleta, saj je računalnik priključen na omrežje.

Vsebinsko predstavljenega gradiva ločimo naprej na programe in podatkovne zbirke. Med programi so posebej zanimivi tisti, ki se uporabljajo za rodoslovno delo. Med njimi predstavljamo zlasti program Brother's Keeper, ker je v svetu zelo priljubljen in med slovenskimi uporabniki najbolj razširjen, še posebej pa zato, ker je edini rodoslovni program, ki je že preveden v slovenski jezik. Poleg tega programa bodo obiskovalci lahko poskušali in preskušali zmogljivosti še nekaterih drugih rodoslovnih programov. To so programi Personal Ancestral File, COREL Family Suite in še nekateri drugi.

Poleg računalnika in programov so dostopne tudi nekatere podatkovne zbirke. Med njimi bodo najbrž najbolj zanimive tiste, v katerih so številni posamezniki povezani v večje ali manjše sorodstvene sklope. Za demonstracijske namene smo v zbirko z imenom SRD (okrajšava za Slovensko rodoslovno društvo) združili večje število podatkovnih zbirk, ki so jih prispevali posamezni člani. Ta zbirka je poskusna. Ob delu z njo bodo lahko uporabniki ugotavljali prisotnost posameznih oseb in morebitne povezave z rezultati lastnih raziskav.

Pričakujemo, da bo datoteka tekom razstave pridobivala na obsegu in kakovosti. Za natančnost podatkov ne jamčimo. Za večino podatkov manjka navedba vira, kar je velika pomanjkljivost vsake rodovnikarske zbirke. V začetku razstave je ta zbirka štela okrog 15.000 oseb

Za pomoč pri delu bodo raziskovalci lahko uporabljali še nekatere druge zbirke. Taka je spisek članov Mohorjeve družbe izpred 100 let. Ta je včasih koristen napotek pri iskanju kraja bivanja, če je nekemu znan samo priimek neke osebe. V datoteki je zbranih okrog 40000 priimkov, ko bodo prepisani vsi, jih bo okrog 80000.

Ena od referenčnih datotek je spisek slovenskih župnij v okviru nadrejenih dekanij in škofij.

Še dlje so prišli v Škofijskem arhivu v Mariboru, kjer so spisek matičnih knjig prenesli v računalniško datoteko in jo dali na razpolago tudi nam, rodoslovcem.

Marsikomu bo prav prišel slovar krajevnih imen. Imena krajev so se v zgodovini marsikje spreminjala. Datoteka je koristen pripomoček pri primerjalnih zapisih.

Podoben pripomoček je slovar vzrokov smrti. Matične knjige so se v prejšnjih stoletjih vodile večinoma v nemškem jeziku. Nemško - slovenski slovar bo marsikomu olajšal delo.

Na ogled so predstavitev rezultatov dela nekaterih posameznikov, ki so si uredili lastno predstavitevno stran: tu so se začele nabirati rodoslovne zbirke nekaterih posameznikov, vsaj opisno, če že ne z vsemi podatki. Med temi zbirkami je tudi nekaj pol izmišljenih. Med njimi velja omeniti rodovnik oseb iz biblijskega izročila in rodovnik oseb iz grške mitologije.

Te in nekatere druge datoteke so naložene na disku v računalniku. Člani SRD lahko dobijo kopije na disketi. V

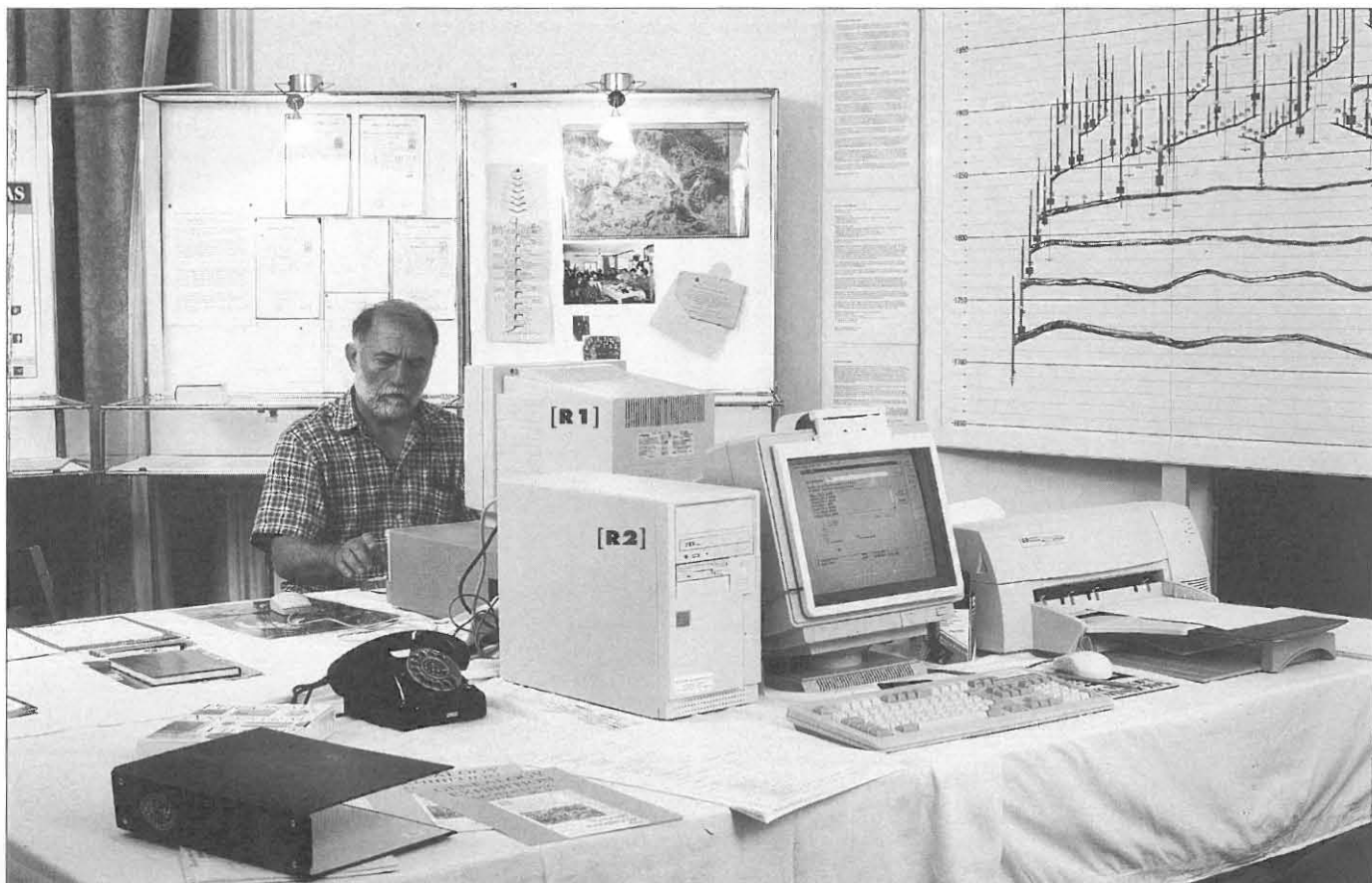
tujini je mogoče podobne podatke kupovati na CD-deromih. Teh je že na stotine in vsak dan izide vsaj ena nova. Pri nas jih še nimamo, če ne štejemo Telekomovega telefonskega imenika, ki je izvrsten pripomoček za rodoslovca.

Tretja možnost je neizmerno področje, ki je dosegljivo prek svetovnega spleta. Prek omrežja lahko pristopamo do nekaterih domačih in brez števila tujih spletnih strani, tam pa do osupljive množice datotek, podatkov, programov, pripomočkov ... kdo bi znal in mogel vse naštet. Vsakomur priporočamo, da si vsaj delček te ponudbe ogleda sam. Vstopi lahko prek naše spletne strani <genealogy.ijp.si> ali <ijp.si/ftp/SRD/default.html>. Tam bo našel kašipote, prehode, povezave in poti do bolj ali manj koristnih najdišč. Velika večina tega je na razpolago brezplačno, saj za informacije velja, da tisti, ki jih daje, s tem nič ne izgubi, pogosto celo pridobi.

Računalniški prikazi [M1][N1]

Večina rodoslovnih prikazov na tej razstavi je rezultat naporov, pri katerih so bila za razliko od računalnika uporabljena sredstva, ki jim rečemo klasična: pisalo in papir, to dvoje pa seveda v rokah bolj ali manj domiselne osebe, ki je po pravilu spreten risar in neredko pravi umetnik. Prikaz za nekaj generacij prednikov ali potomcev neke osebe je razmerna lahko napraviti, še posebej če imamo pri roki podatke.

Izdelovanje prikazov za deset ali več generacij pa navadno postane dokaj težka naloga. Če bi bili znani vsi predniki za deset generacij, bi v deseti generaciji morali prikazati že prek tisoč oseb. Podobni izračuni veljajo za število potomcev.

Pričujoči klasični prikazi vsebujejo po nekaj deset do nekaj sto oseb razvrščenih na različne hierarhične načine. Prek tisoč oseb je skoraj nemogoče prikazati pregledno. S klasičnimi sredstvi je delo tako obsežno in zahtevno, da se ga posamezniki lotevajo samo izjemoma. Vsak tak izdelek je unikatno delo, veljaven pa le do prve spremembe. Spremembe se nanašajo vsaj na tri dogodke, ki so prisotni skoraj na vseh rodoslovnih prikazih. To so rojstvo, poroka in smrt. Sprotno vnašanje sprememb v velike klasične prikaze je zapleteno delo, ki po nekaj vnesenih spremembah največkrat narekuje izdelavo povsem novega prikaza. Večino dela je treba opraviti znova.

Z uporabo računalnika si veliko prihranimo. Vsak podatek vnesemo samo enkrat. Dovolj je, da enkrat povemo, kdo so oče, mati in otrok. To so namreč osnovni gradniki rodoslovnih prikazov. Vsi majhni in veliki rodovniki so sestavljeni iz informacij o osebah in medsebojnih sorodstvenih povezavah. Te pa so v osnovi samo dveh vrst: zveza med možem in ženo in zveza med staršema in otrokom. Osebe so gradniki, odnosi so vezno gradivo.

Število oseb, predstavljenih z njihovimi medsebojnimi sorodstvenimi zvezami, je torej tista količina, ki nam določa obseg dela pri rodoslovnih raziskavah in pri izdelavi omenjenih prikazov.

Kadar se v takih zbirkah nabere nekaj sto ali celo nekaj tisoč oseb, je to množico ročno komaj še mogoče obvladovati. Prav tu je mogoče izkoristiti zmogljivosti računalnika, ki so skoraj brez omejitev. Enkrat vneseni podatek je brez vseh omejitev uporaben v vseh želenih prikazih. Stotine in tisoči podatkov o osebah in njihovih sorodstvenih povezavah po-

stanejo izredno gnetljivi. Dejansko lahko komaj kaj več kot s pritiskom na gumb izdelamo silno obsežen prikaz prednikov ali potomcev za poljubno število generacij. Za računalnik ne predstavlja velike razlike izdelava majhnega ali velikega rodovnika. Čas in stroški za izdelavo so odvisni skoraj samo še od števila in velikosti popisanih strani.

Prostor nam ne dopušča, da bi razstavili zelo velike rodoslovne prikaze. Če bi hoteli prikazati računalniški prikaz vseh do sedaj vnesenih potomcev Luke Šiferja, čigar skoraj pet metrov dolgi ročno izrisani rodovnik je na ogled nad vitrino Antonije Šiferer, bi bil za okrog 1500 oseb, kolikor jih je do sedaj vnesenih, tak prikaz dolg 15 metrov. Zato v tem delu predstavljamo samo nekatere značilne prikaze in nekaj izrezov iz tistih, ki so celi preveliki za razstavne namene.

Analiza (velikih) omrežij [M1]

Večji rodovniki se pogosto razraščajo v omrežja, kjer gre število točk in povezav med njimi v tisoče. Obvladovanje zelo velikih rodovniških datotek za računalnik ne predstavlja omejitev. Nekaj analitičnih možnosti za raziskovanje tako velikih omrežij nudijo številni standardni rodoslovni programi, prav posebne analize in manipulacije z njimi pa omogoča prav program Pajek. Z njim so možni marsikateri posegi, kakršni z drugimi programi niso mogoči. Zato je ta program vreden posebne pozornosti, toliko bolj, ker je rezultat domače pameti.

Predstavitev dela Slovenskega rodoslovnega društva

[01][R2]

Društvo je bilo ustanovljeno marca 1995. Pred tem je približno eno leto delovalo kot rodoslovni krožek. Smo prostovoljno združenje ljubiteljskih raziskovalcev na področju družinskega in drugega rodoslovja. Naš namen je podpirati raziskave na področju rodoslovja in na sorodnih področjih.

Najpomembnejša oblika društvene dejavnosti so redna mesečna srečanja, ki jih imamo vsak drugi torek v mesecu. Na teh srečanjih navadno predstavimo pomembnejše delo članov, si posredujemo in izmenjujemo aktualnosti, izkušnje, podatke, literaturo, programe, pripomočke in podobno. Ta srečanja udeleženci ocenjujejo kot najkoristnejšo društveno dejavnost.

Vsak mesec organiziramo tudi predavanja. Profesionalni zgodovinarji, arhivisti in drugi znanstveniki nam predstavljajo različne teme, ki so blizu rodoslovnim raziskavam.

Že peto leto izdajamo društveni časopis Drevesa. V letu 1994 so izšle štiri številke, v letu 1995 dvanajst in v letih 1996 in 1997 po štiri. Izdajanje časopisa je najzahtevnejša naloga, ki terja veliko časa in sredstev. Vse delo opravljamo člani brezplačno, vsi predavatelji so se na naša vabila odzvali brezplačno. Članarina pokriva naročnino za časopis.

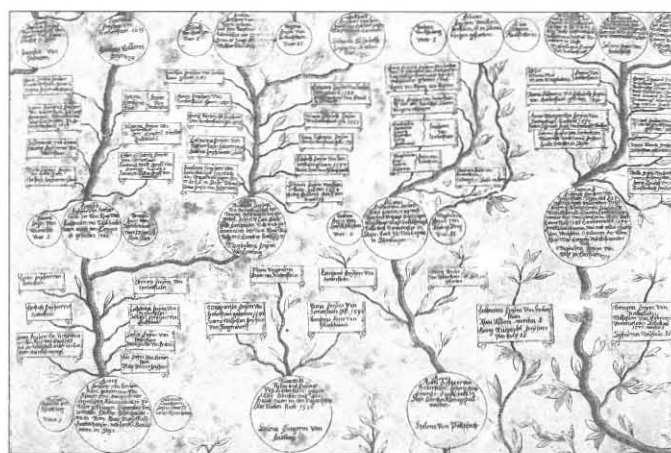
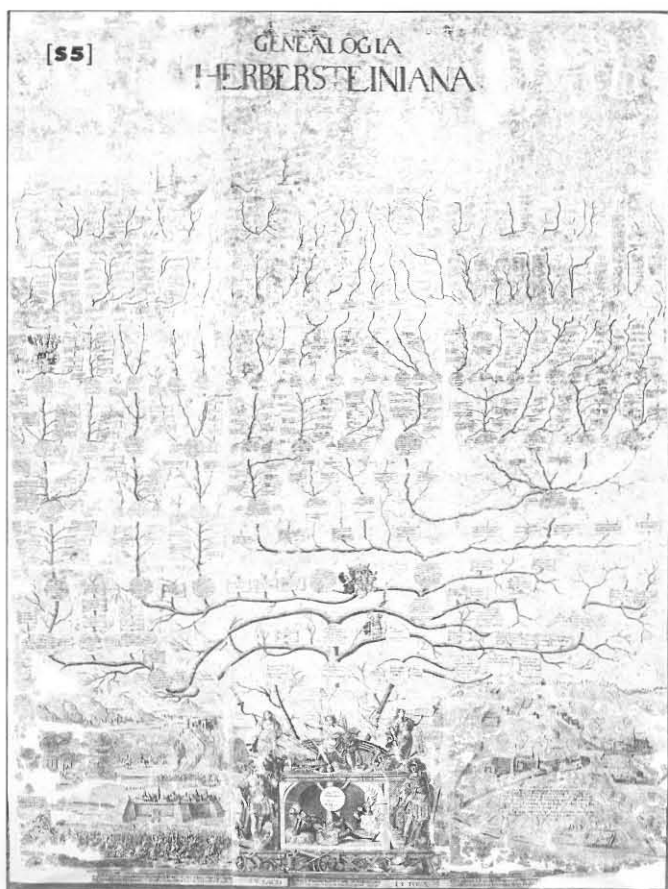
Prizadevam si, da bi Slovenci zmanjšali zaostanek na področju rodoslovja v primerjavi z deželami, ki imajo na

področju družinskega rodoslovja nekajdesetletno tradicijo. Radi bi sledili njihovim vzorom in prevzemali njihove izkušnje. Imamo zbirko številnih rodoslovnih revij, ki izhajajo v tujini in nekaj strokovnih knjig. Naš član, Vasja Butina, je pripravil *Priročnik za rodovnikarje začetnike*.

Čeprav smo razmeroma mlado društvo, lahko pokažemo rezultate našega ljubiteljskega dela. Ti so deloma sad dolgoletnega rodoslovnega dela posameznih članov, deloma pa tudi tega, da smo se povezali v društvo. Tako smo združili navdušenje, znanje, zamisli, raznolike interese in nenazadnje - tudi rodoslovne podatke.

Pri spremljanju obsežnih rodoslovnih podatkov in izrisovanju rodovnih prikazov je računalnik nepogrešljiv pripomoček. Slovenci smo eden redkih narodov na svetu, ki ima rodoslovni računalniški program preveden v svoj jezik, kar je danes razmeroma redko celo na področju poslovnih računalniških programov. Večinoma uporabljamo prevedeni ameriški program Brother's Keeper, ki ga je mogoče dobiti pri mag. Janezu Toplišku, tel. 061/713-188 ali prek elektronskega naslova <janez.toplisek@ki.si>. Ta program je razmeroma preprost za delo in zelo zmogljiv.

Predstavili smo se sorodnim društvom v tujini. Vzdržujemo dve domači strani na internetu, ena je v slovenskem jeziku <www.ijp.si/ftp/SRD/default.html>, druga pretežno v angleškem <genealogy.ijp.si>. Izdatno se poslužujemo možnosti, ki so dosegljive na omrežju. Na ta način si pošiljamo tudi sporočila in izmenjujemo podatke, kar še posebej olajša in pospeši delo, kadar gre za izmenjavo na večje razdalje.

Posamezniki si zastavljamo predvsem lastne raziskovalne cilje, kar nam v medsebojnih povezavah uspeva dosti bolje kot brez njih.

Letna članarina znaša 6000 SIT. Člani prejema družveno glasilo ter vabila na sestanke, predavanja in druge družvene prireditve. Novi člani lahko dobijo pristopne izjave, informacije in komplet dosedanjih izvodov časopisa Drevesa pri ing. Lojzetu Kobiju, Sattnerjeva 7a, 1000 Ljubljana, tel. 061 1235840, e-naslov: <lojze.kobi@siol.net>.

Slovensko rodoslovno društvo
Lipica 7, 4220 Škofja Loka, Slovenija
tel. ++386 64 654261, faks ++386 61 1235840
e-naslov <srd1@guest.arnes.si>
URL <http://genealogy.ijp.si>
ŽR: 51510-678-56122

Slovenian Genealogical Society [01]
(Slovensko rodoslovno društvo - SRD)

was founded in March 1995. Before that, a group of family researchers worked in an informal way. SRD is an association of amateur researchers. We aim to support research in the area of genealogy and associated disciplines.

There are three main activities that characterise our work. We publish a bulletin, titled Drevesa (The Trees), we meet every second Tuesday of every month and we carry out an additional event on special topic - presentations are often accompanied by practical work and demonstrations.

SRD strives to catch up with other (western) nations which have started similar activities dozens of years ago and have great tradition and experience. We hope to follow their example. We would soon like to start a minor project of data transfer from archival material into the computer medium.

We emphasise the use of computers in our research work. Since we do not have any genealogical computer program developed in our country, we mainly use a translated version of Brother's Keeper.

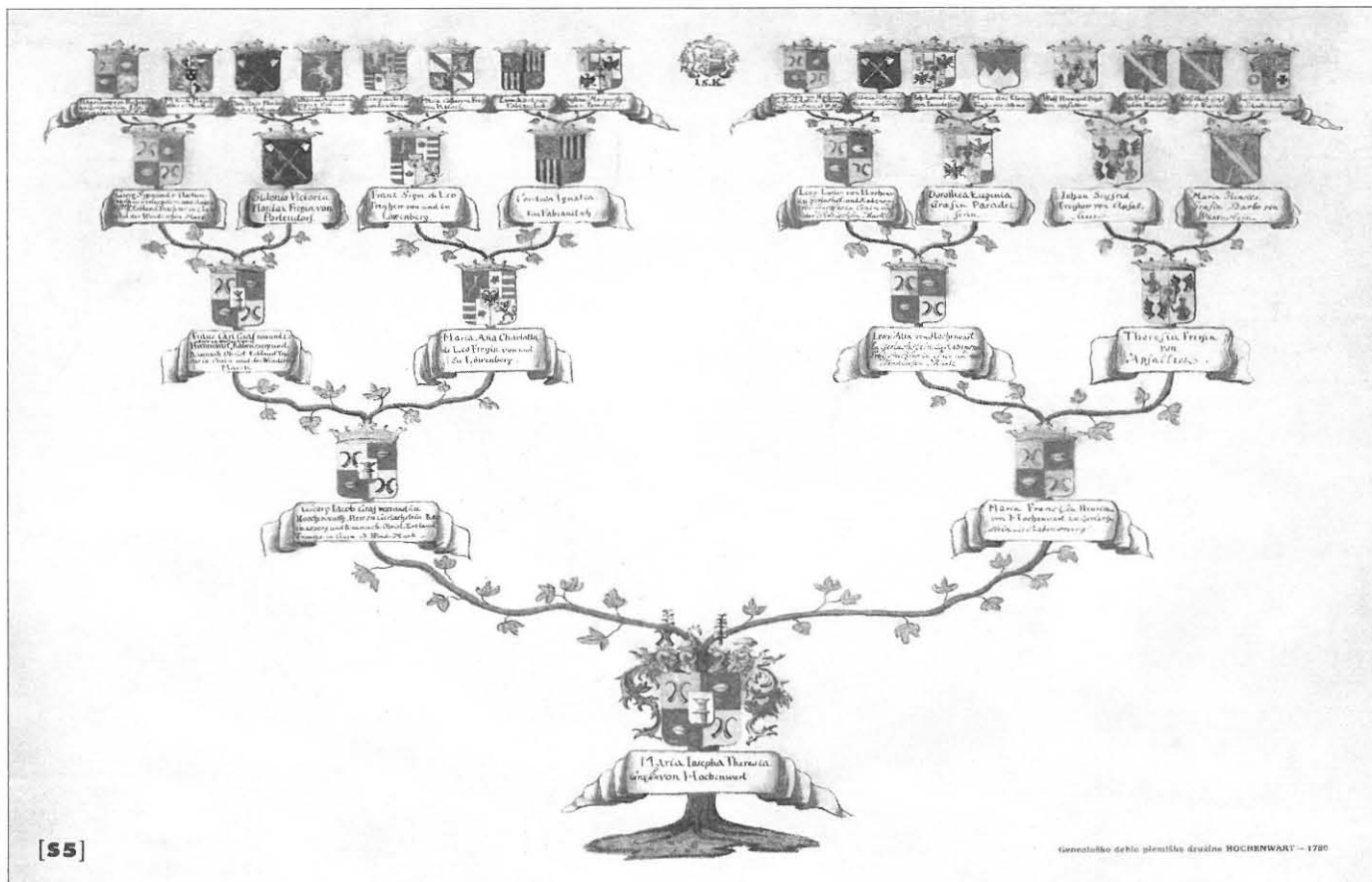
We have introduced ourselves to almost all European and to the largest overseas countries. We maintain contacts with most of them and exchange our publications. Some members are Internet users, and we have joined it as well.

We have prepared a manual for researchers. It has not yet been published, members can make their own copies.

Annual membership is SIT 6000 (US \$ 50), which covers the subscription to the bulletin Drevesa.

Kranjska in zamorc s krono [54]

Rodoslovje se pogosto povezuje z drugimi disciplinami. Ena od teh je grboslovje. Slovensko rodoslovno društvo je lansko leto sodelovalo pri pripravi razstave *Loka in zamorc s krono*. Letos načrtuje ponovitev te razstave pod naslovom *Kranjska in zamorc s krono*. Grbi krajev, ki so nekoč tvorili posest freisinške škofije, so razvrščeni po deželah. V sredini je grb Loke, levo od njega so kranjski, desno avstrijski in en italijanski, njim nasproti so bavarski. Serija grbov je napredaj pri društvu.

Društveni dogodki v organizaciji Slovenskega rodoslovnega društva

1. Redna mesečna srečanja članov SRD

Srečanja članov SRD so vsak drugi torek v mesecu ob 18. uri v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa na Cankarjevi 1/IV v Ljubljani (vhod iz prehoda pri kinu Komuna). Srečanja so namenjena urejanju društvenih zadev, seznanjanju z aktualnostmi, krajšim predstavitvam rezultatov dela posameznikov, izmenjavi izkušenj, podatkov in podobno.

Drugi toriki v mesecu so letos še 14. 7., 11. 8. ob 18. uri v gostišču Livada, 8. 9., 13. 10., 10. 11. in 8. 12.

2. Predavanja za člane SRD v letu 1998

- 27. 1. dr. France Jakopin: Kaj priimek pove rodoslovcu
- 24. 2. dr. Vasilij Melik: Prvi popis prebivalstva na Slovenskem
- 24. 3. dr. Alfred Ogris: Rodoslovni viri v celovškem arhivu
- 28. 4. dr. Ema Umek: Gosposočinski arhivi kot rodoslovni vir
- 26. 5. dr. Marjan Drnovšek: Izseljevanje Slovencev; kdaj, od kod, kam, zakaj
- 23. 6. dr. France Dolinar: Cerkvena in civilna ozemeljska organiziranost v zadnjih stoletjih.
- 28. 7. dr. Günther Junkers: Rodoslovni projekti v Nemčiji
- 22. 9. dr. Andrej Hozjan: Rodoslovni viri v Škofjiskem arhivu Maribor
- 27. 10. dr. Janez Cvirn: Rodoslovje in študij zgodovine
- 24. 11. dr. Stane Granda: Pomen rodoslovja za novejšo politično zgodovino
- 15. 12. prof. Lucijan Bratuž: Rodovnik pisave

Vsa predavanja bodo ob 18. uri v Arhivu Republike Slovenije na Zvezdarski ulici 1. O morebitnih spremembah boste obveščeni.

3. Ostali društveni dogodki

V septembru načrtujemo tretjo konferenco na temo Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije. Datum in kraj bo objavljen kasneje.

V sklopu razstave načrtujemo predavanja, predstavitve in tematske večere. Datumi bodo objavljeni kasneje. Vabimo vas, da prijavite svojo temo.

O in ob razstavi

Odprtje

Obiskovalce je ob otvoritvi pozdravil France Podnar, direktor Loškega muzeja, Liza Hawlina je na flavto zaigrala skladbo Marijana Gabrijelečiča *Fistula*, Ana Florjančič je prebrala sporočilo častnega pokrovitelja dr. Franceta Bernika, predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti, priložnostno misel je v imenu Muzejskega društva Škofja Loka izrekel Alojzij Pavel Florjančič, razstavo so v imenu razstavljalcev predstavili Jan Slier in Albin Lotrič za Center za družinske raziskave in Peter Hawlina za Slovensko rodoslovno društvo, ki je razstavo odprl.

Prateta Lilith

(inicirano s prvo slovensko rodoslovno razstavo)

Ko sem primerjal besedilo iz druge strani Dalmatinove biblije (faksimile MK iz leta 1994), ki je skupaj z upodobitvijo stvarjenja človeka uporabljeno za ilustracijo plakata in vabila prve slovenske rodoslovne razstave "Nismo od včerajšnjega dne", ki je postavljena na Loškem gradu od 29. junija do 30. septembra 1998, z besedilom zadnje slovenske izdaje Svetega pisma (SP, SSP, Svetopisemska družba Slovenije, Ljubljana 1997) sem naletel na naslednjo zanimivost.

V tisku iz leta 1584 je Dalmatin na drugi numerirani strani svoje knjige začel tekst (1Mz 2, 4) v takratnem slovenskem jeziku in bohoričici takole: Letaku je sturjenu (poudaril APF) Nebu inu Semla, kadar so bila stvarjena,.... V 2., pregledani izdaji Svetega pisma Stare in Nove zaveze v prvi Mojzesovi knjigi na 53. strani se glasi isti tekst v današnji jezikovni verziji: To je nastanek (poudaril APF) neba in zemlje, ko sta bila ustvarjena ... Dalmatinova beseda sturjenu je tu nadomeščena z današnjo besedo nastanek. V opombi 4a zadnje izdaje Slovenskega standardnega prevoda na citirani strani 53 beremo: nastanek: tako je tu prevedena beseda "toledot", ki običajno pomeni "rojevanja", tj. rodovnik (prim. 5,1; 6,9).

Avtor razstave je torej čisto slučajno (ali pa tudi ne?) dregnil v pomemben del svete knjige Judov (tora), kristjanov (postava) in muslimanov, to je v rodoslovje. Od očaka Abrahama vlečejo svoj rodovnik izmaeliti - muslimani po prvem Abrahamovem sinu Izmaelu, ki ga je oče imel z egiptovsko deklo Hagaro. Judje in kristjani pa vodijo svoj rodovnik po Izakovem sinu Jakobu,

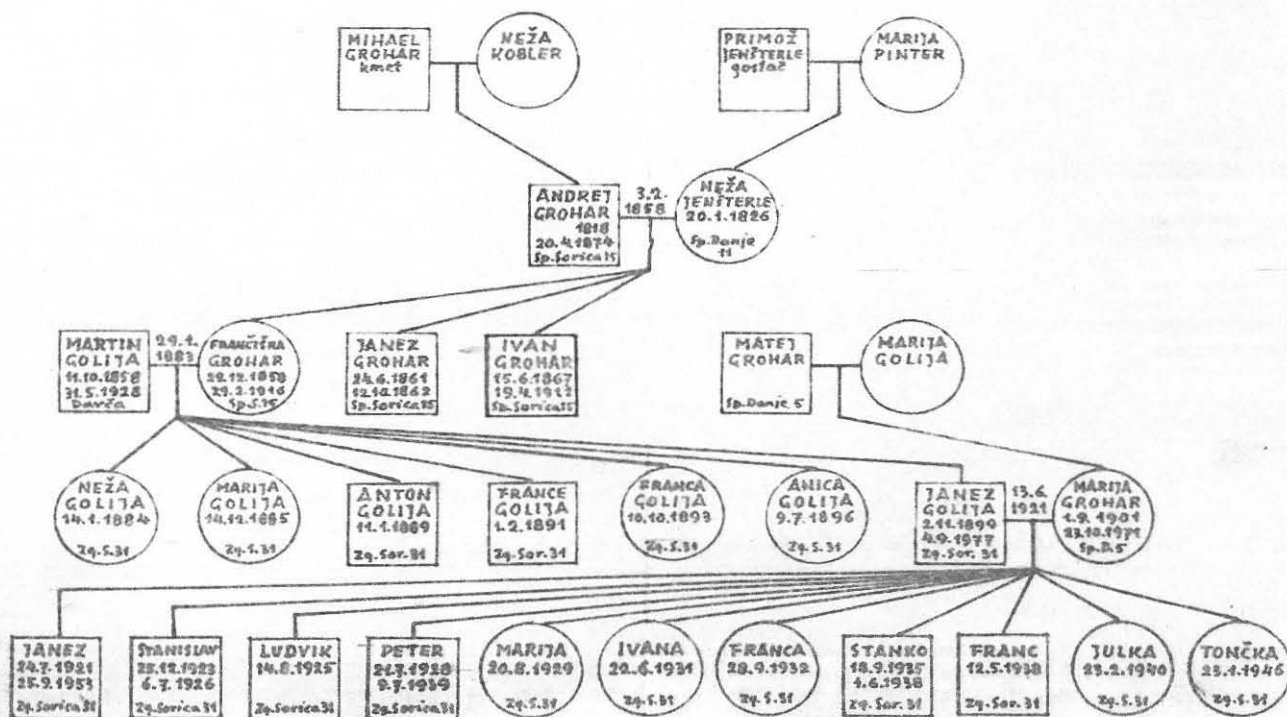
kasneje preimenovanem v Izrael. Izak je bil Abrahamov drugi sin, ki ga je imel oče z rojakinjo Saro, preje Sarajo. Abrahamovo favoriziranje drugega, legitimnega sina Izaka nasproti prvorojencu je še sedaj eden od temeljnih sporov med dvema svetovnimi religijama. To je znana zgodba, zanimiva tudi za rodoslovce.

Po nekaterih virih pa se naj bi začeli zapleti s človeškim rodovnikom že preje, čisto na začetku. Prva Adamova sopotnica, danes bi rekli žena, naj bi bila po Talmudu Lilit. Ta pogojno vzeta prva človeška zakonska zveza je zavita v skrivnost. O njej govore poleg judovske svete knjige tudi nekateri apokrif. Ker naj bi se prvi človeški zakon ne konzumiral, (menda zaradi preveč dobesedno jemane emancipiranosti zaradi česar je Lilit "zavetnica in zaščitnica" sodobnim borkam za ženske pravice in feministkam še posebej), zakon po naravnem oziroma božjem pravu ni bil veljaven, pa tudi sicer je bila ta veja jalova, brez potomcev. Vendar nam, legitimnim potomcem Adama in njegove druge žene Eve, še zlasti tistim, ki se ukvarjajo z rodoslovjem, to ne bi smelo biti nepoznano. Če je komu zgodba o Lilit kaj bolj znana, zlasti še v zvezi z viri o njej, bi ga prosil, da mi to sporoči na naslov:

A. Pavel Florjančič, Podlubnik 23, 4220 Škofja Loka

[A2.1]

RODBINA GROHAR-GOLIJA

1979
F. R.

Vtisi obiskovalcev

Čestitke za dobro opravljeno delo!

Poučno!

Iskrene čestitke!

Zelo lepo!!

Zelo zanimivo! Čestitam.

Biti! Bodi Slovencu v ponos

Zanimivo!

This is wonderful! It is very much like the quality of the Smithsonian Museum!

Prijetna zabava, popestritev znanja, nenavadni ljudje.

Sem slučajno na obisku v Škofji Loki in me je obisk na gradu zelo zainteresiral in izpopolnil moje znanje.

I am very excited at the prospect of finding someone on the other side of the world! With best wishes ..

Najlepša hvala za zgodovinsko resnico, edino pravo POT!

Komaj čakam na vrsto!!!

Iskrene čestitke! Bravo!

Nisem vedela, da so moji sorodniki živeli v Idriji že toliko časa nazaj! Komaj čakam, da bom izvedela še več!

Zelo zanimivo in spodbudno!

Zelo zanimiva in osvežujoča predstavitev. Čestitam!

Enkratno lepa razstava. Hvala!

Zelo me veseli, da sem zvedela za to razstavo, ker se tudi sama pripravljam na izdelavo družinskega debla. Tu sem dobila prvi prikaz računalniške izdelave podatkov. Čestitam! Hvala.

Po dolgem delu z rodovniki z navdušenjem spoznavam delo Slovenskega rodoslovnega društva. Računam na sodelovanje. Thanks for all your wonderful, hard work in this beautiful and very informative exhibition!

Se zahvaljujem gospodu za prijaznost.

V pravem trenutku pride učitelj. Hvala. Fascinantno.

Nach einem interessanten Gespräch mit Peter sage ich 'tschüß'.

Čestitke za zelo poučno pripravljeno razstavo!

Razstava zasluži, da postane redna zbirka Loškega muzeja.

Zelo lepo pripravljena razstava. Zasluži vse priznanje.

Können beide nicht auf einen so langen Stammbaum zurückblicken - sehr interessante Gestaltung der verschiedenen Stammbäume.

Henk om te zím op welke wij ze Stambomen zichtbaar gemaakt werden.

Razstava naju je navdušila in bova tudi sami začeli 'raziskovati' najin rodovnik.

Sehr interessante zu sehen wie ein Familie durch Jahrhunderte Geschichte gemacht haben.

Zanimivo, poučno in zelo dobro pripravljeno.

Zelo zanimivo in poučno.

Es un plaer haver arribat fino aqui. Agustea gent es maravillosa. Gracias per tot.

Zelo zanimiva razstava - vredna ogleda in posnemanja v smislu družinskih rodovnikov.

Nov rodoslovec.

Pribet iz Moskve!

Pribet ot Bulgaris!

Tanti saluti della bella Italia e circo Moira Orfei! Con afetto. Kmalu bom znal vprašati

Od aperitiva do digestiva. Kakšna pojedina! Za posladek pa še grbi, apetit pa kar raste.

Presenetljiva sinteza preteklosti in računalniško podprte metodike me je navdušila, zdaj sem okužen.

Loka je Loka!

Pismo z interneta

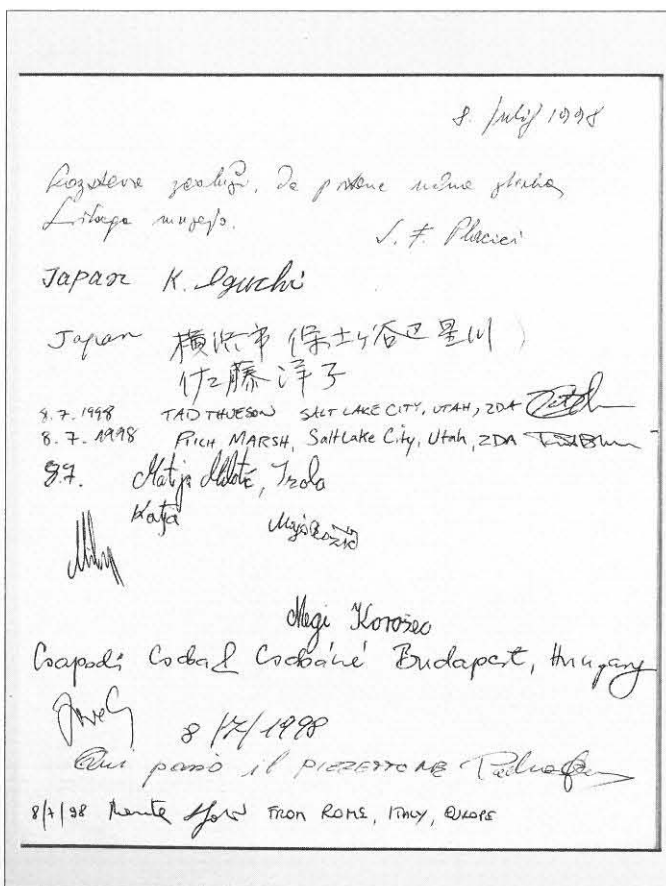
Peter,

Although I have been working off and on the last couple of years on our tree I am still very much a beginner. I have learned a lot from the work I have already accomplished. I have been lucky to find bits of information from living relatives, even if it is peace meal or incomplete. It's a lead.

I feel that your exhibition very much benefits me in helping to give me more ideas of what to do and how to get where I am going by examples with information on what resources are available. I am very lucky to be able to be in the area when this event is taking place. In my working career I have been to all kinds of exhibitions for products etc. and yours follows what I would have expected from an exhibition.

It is real icing on the cake to do research at the same time from the same place that all this other information is given. As quickly as technology is advancing we will all probably have all the access we need from the comfort of our home or office. In fact I am already amazed at the amount of information available.

We are certainly lucky to live in this time in history

Summary

You Were Not Born Yesterday

Genealogy Exhibition
 Škofja Loka, Slovenia
 June 29th - September 30th 1998

This exhibition is the first of its kind in Slovenia - although there have been several individual presentations of family trees in the past. This exhibition has the objective to present the theme of family research in its broader meaning. We want to present some characteristic examples and give guidelines to those who want to start with similar research, as well as to those with more experience. Also, we want to point to the most significant sources and methods of research, advantages coming from the use of computers, some results of the work performed by individuals as well as by groups, and describe similar efforts of our western neighbors.

The first reason for having the exhibition in Škofja Loka is due to location of The Slovenian Genealogical Society. With the exhibition, the society wants to contribute to the 1025th anniversary of the first recorded mention of a city "Loka" and land "Kranjska" in a historical document.

The Slovenian Genealogical Society is celebrating its more modest anniversary of five years of existence. With this exhibition the society wants to test its strength. After five years of activities, we feel "grown up" and knowledgeable enough to show the results of our work to the general public. The base of The Slovenian Genealogical Society is of the pure amateur and non-profit nature. Our costs are covered by membership fees and our modest financial situation is reflected in the technical realization of our exhibition.

The exhibition has also another purpose - to prove if genealogy, as is more and more frequently heard, is really gaining momentum in our society.

With this exhibition the organizers would like to gain experience. We believe that the visitors will not be only passive observers of exhibited material but, with the knowledge of similar cases, be in position to point out to all that which could enrich our future presentations of facts and findings to the public. We are inviting our visitors to provide us with suggestions, information, and facts.

Due to the fact that the exhibition is taking place in Škofja Loka, most presented material and computerized information refers to local sources. We also want to acknowledge all those Lokans, locals, and other more distant neighbors who have provided us with the invaluable results of their genealogical researches.

Most of exhibited material is also available in electronic form. On two computers, visitors who are computer literate will be able to find and see much more than what is being exhibited. Some of the collected material is available in our PC database, and much more is available on CD ROM and the Internet. The Slovenian Genealogical Society has provided a demo data base with about 15.000 names and

some other reference material. We invite researchers to add their data to this 'global' file.

Last but not least, the exhibition has an ambition to become a regular annual event. We believe that with your support the exhibition will profit in quality and attractiveness.

We are trying to find out what will attract the visitors and raise their curiosity. One very logical thought is that visitors would primarily look for their family members and ancestors. The next interest group would be those who are involved in the personal research work. Neither the first nor the second group will find what they are looking for at this exhibition. This exhibition, simply said, cannot provide such information. Instead, visitors will be able to distinguish the displayed examples and gather ideas for their own work. Genealogy is not so much presented as a science, but more as an amateur activity.

The exhibition also has an international character. We display some foreign publications, The Family Research Center of The Genealogy Society of Utah presents their vast genealogy databases and reference material, and one computer is connected to the Internet, which enables us to access the enormous data bases and other material.

With all above in mind, our exhibition is organized into the following sections:

- Demonstration of some classical samples
- Guidelines and suggestions for research
- Sources for the genealogical research
- Presentation of results achieved by individuals and groups
- Outline of genealogical activities around the world
- Demonstration of work with the help of computers
- Samples of genealogical trees managed by computers
- Presentation of The Family Research Center - Salt Lake City
- Presentation of The Slovenian Genealogical Society

During the exhibition lectures and presentations will take place. The specific agenda and dates will be published within the next month. You are also invited!

Semena sedanjosti za plodove prihodnosti!

SEMENARNA Ljubljana d.d., Dolenjska cesta 242
tel: 061/127 33 01, 127 30 31, fax: 061/127 35 38

ENOTA CELJE, Tovorna ulica 11, Celje
tel: 063/485 180, 483-554, fax: 063/485 181

ENOTA MARIBOR, Tržaška 35, Maribor
tel: 062/306 851, fax: 062/314 296

SEMENARNA
Ljubljana

OPUS

OPUS. d.o.o., PLANINA 39, 4000 KRANJ
TEL.: (064) 380-260 FAKS: (064) 380-26-99
E-pošta: opus@opus.si

**RAČUNALNIKI
STROJNA OPREMA
PROGRAMSKA OPREMA
RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE
TEHNIČNA POMOČ
SERVIS**

**OBIŠČITE NAS NA INTERNETU
WWW.OPUS.SI**

GAPRO DESIGN

G Apro d.o.o., Ulica Stare pravde 11, 1000 Ljubljana
 Tel./fax: 061/312 242, GSM 041/69 15 69
 E-mail: GApro@siol.net (dela zio počas)

- oblikovanje
- računalniška obdelava besedil, grafik in fotografij
- fotoliti in osvetljevanje
- priprava za tisk
- računalniški izpis večjih formatov - šir. 90 cm
- izris vaših rodovnikov, prinesenih na disketi

*Zaupajte nam svoje zamisli,
in uresničili jih bomo!*

Telekom Slovenije
 Nacionalni operater telekomunikacij

S • T • U • D • I • O
GRAD

Podlubnik 66, Škofja Loka
 tel.: 064 621 769

KRAJNIK

RAČUNALNIŠTVO

Microsoft Certified
 Solution Provider

**INFORMACIJSKE
 REŠITVE
 NA KLJUČ**

• računalniška oprema in omrežja
 • programska oprema za podjetja -

NAVISION®

Krajnik računalništvo d.o.o.,
 Kidričeva 66, 4220 Škofja Loka
 tel.: 064 634 631
 e-mail: info@krajnik.si

 GES-DERLINK
 D.O.O.

Grafično Embalažni Servis-Derlink d.o.o.
 Trata 21, 4220 Škofja Loka
 tel./faks: 064/632-143

DHL
 WORLDWIDE EXPRESS®

DHL International (Ljubljana), d.o.o.
 Leskoškova 4, Ljubljana
 Tel: 061 140 3160, fax: 061 140 43 72

Bilten rodoljubnega društva

BILTEN RODOLJUBNEGA DRUŠTVA

BILTEN RODOLJUBNEGA DRUŠTVA

BILTEN RODOLJUBNEGA DRUŠTVA

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Rodovnik Terezije Auersperg

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Lipa v Lipici pri Škofji Loki

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Drevored na vrtu škofjeloškega gradu

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Bukev nad Bukovico pri Škofji Loki

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Kostanj v Zejčovu nad Škofjo

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Hrast v Hrastnici pri Škofji Loki

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Drevored ob križevem potu na Hribc

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Javor v Javorjah

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Breze v Breznici

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Bršljan v Bršlinju

Drevesa
Bilten slovenskih rodoljubov

Jelka ob jelki na Jelovem brdu

DREVESA

Praprotn v Praprotnem

DREVESA

Gaber v Gabrku pri Škofji Loki

DREVESA

Smreka v Smrečju nad Škofjo Loko

DREVESA

Hosta nad Hosto pri Škofji Loki

DREVESA

Brek v Zabrekvah pri Škofji Loki

DREVESA

Trnje v Trnju pri Škofji Loki

DREVESA

Štor v Štorju pod Sv. Lenartom nad Škofjo Loko

DREVESA

1025 let Kranjske

DREVESA

Nismo od večrajšnjega dne

NA ZALOGI IMAMO ŠE IZVODE
PRETEKLIH ŠTEVIK BILTENA.
ZAINTERESIRANI JIH DOBITE
NA DRUŠTVENIH SREČANJIH
ALI NA UREDNIŠTVU.